

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W GDAŃSKU

LGD.410.11.1.2024

Pan
Paweł Jóźwiak
Członek Zarządu Fundacji LUMUS

Fundacja LUMUS
ul. Grunwaldzka 203 lok. 2
80-266 Gdańsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/031 – Funkcjonowanie Funduszu Sprawiedliwości

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Fundacja LUMUS ¹ , ul. Grunwaldzka 203 lok. 2, 80-266 Gdańsk ² (dalej: „Fundacja”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Paweł Jóźwiak, członek Zarządu Fundacji, od 5 lutego 2025 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: – Marta Lemańska, członek Zarządu Fundacji oraz Paweł Jóźwiak, członek Zarządu Fundacji, od 29 grudnia 2023 r. do 4 lutego 2025, z których każdy samodzielnie reprezentował Fundację, – Marta Lemańska, Prezes Zarządu Fundacji, od 15 maja 2020 r. do 28 grudnia 2023 r.³
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Uzyskiwanie dofinansowania ze środków Funduszu Sprawiedliwości. 2. Wykonywanie umów na realizację zadań Funduszu Sprawiedliwości. Kontrolą objęto umowę nr DFS-VI.7211.111.2021 (ze zm.) oraz umowę nr DFS-V.7222.12.2023 (ze zm.).
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2021 r. do 14 lutego 2025 r., tj. do zakończenia kontroli, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, o ile mają one związek z kontrolowaną działalnością, w szczególności realizowanymi ww. umowami.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	1. Dariusz Jurczuk, doradca ekonomiczny, upoważnienia do kontroli: nr LGD/90/2024 z 28 maja 2024 r. i nr LGD/160/2024 z 15 listopada 2024 r. 2. Krystian Kułaga, doradca ekonomiczny, upoważnienia do kontroli: nr LGD/89/2024 z 28 maja 2024 r. i nr LGD/159/2024 z 15 listopada 2024 r. 3. Paweł Kwiatkowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienia do kontroli: nr LGD/144/2024 z 4 października 2024 r. i nr LGD/161/2024 z 15 listopada 2024 r. (akta kontroli str. 1-29)

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Część zadań finansowanych środkami Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości (dalej: „Fundusz”) wykonywana była przez Fundację niezgodnie z warunkami umów dotacji zawartymi z Dysponentem Funduszu – Ministrem Sprawiedliwości (dalej: „Minister” lub „Dysponent Funduszu”)
---------------------	---

¹ Do 28 grudnia 2023 r. kontrolowana fundacja działała pod nazwą Gdańska Fundacja Pomocy Prawno-Psychologicznej.

² Do 17 lutego 2025 r. siedziba Fundacji mieściła się przy ul. Kartuskiej 213, 80-122 Gdańsk.

³ Według Krajowego Rejestru Sądowego.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 (dalej: „ustawa o NIK”).

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

12 stycznia 2022 r.⁶ (dalej: „umowa dotacji z 2022 r.”) i 7 marca 2023 r.⁷ (dalej: „umowa dotacji z 2023 r.”).

Z uwagi na odmienny zakres kompetencji kontrolnych NIK w odniesieniu do podmiotów nienależących do sektora finansów publicznych, nie dokonano oceny celowości oraz rzetelności realizacji przez Fundację zadań finansowanych ze środków dotacji.

Fundacja wykonywała zadania określone w umowach z Ministrem, które w założeniu miały służyć realizacji celów Funduszu, jakimi była pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem i świadkom oraz osobom im najbliższym (umowa dotacji z 2022 r.), a także pomoc osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osobom im najbliższym (umowa dotacji z 2023 r.).

W ramach realizacji umowy dotacji z 2022 r. Fundacja utworzyła Okręgowy Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem w Słupsku (dalej: „Ośrodek w Słupsku”) i pięć lokalnych punktów pomocy pokrzywdzonym przestępstwem (dalej: „LPP”). Natomiast w ramach umowy z 2023 r. utworzono dwa ośrodki pomocy postpenitencjarnej, w Gdańsku (dalej: „Ośrodek w Gdańsku”) i w Bydgoszczy (dalej: „Ośrodek w Bydgoszczy”).

Niezgodnie z postanowieniami umowy dotacji z 2022 r., w LPP w Lęborku przez okres prawie czterech miesięcy beneficjenci nie mieli zapewnionego osobistego i telefonicznego dostępu do osoby pierwszego kontaktu (dalej: „OPK”), a przez ponad siedem miesięcy – dostępu do takiej osoby w pełnym wymiarze 10 godz. w tygodniu. W LPP w Bytowie przez prawie rok⁸ beneficjenci mieli zapewniony dostęp do pomocy udzielanej przez specjalistów tylko dwa razy w tygodniu, a w LPP w Bytowie i w Miastku, przez ponad cztery miesiące, nie mieli zapewnionego dostępu do pomocy udzielanej przez psychologa.

W dniu oględzin NIK⁹ dane na tablicach informacyjnych w siedzibie LPP w Lęborku nie były zgodne z danymi zawartymi w ofercie Fundacji.

W wyniku badania 100 wniosków beneficjentów w ramach umów dotacji z 2022 r. i 2023 r., stwierdzono nieprawidłowości m.in. w zakresie kompletności dokumentacji i bieżącego jej prowadzenia, a także, w ramach umowy dotacji z 2022 r., nieprawidłowości przy przyznawaniu i dokumentowaniu pomocy prawnej.

W przypadku umowy dotacji z 2023 r. część wydatków poniesiono z innego rachunku bankowego, niż wyodrębniony dla tej umowy.

⁶ Umowa nr DFS-VI.7211.111.2021 na powierzenie realizacji zadań ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej - Funduszu Sprawiedliwości w zakresie udzielania pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym, udzielania pomocy świadkom i osobom im najbliższym dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszeń, fundacji, organizacji i instytucji na lata 2022-2025 (ze zm.).

⁷ Umowa nr DFS-V.7222.12.2023 na powierzenie realizacji zadań ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej - Funduszu Sprawiedliwości w zakresie udzielania pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osobom im najbliższym, dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszeń, fundacji, organizacji i instytucji na lata 2023-2025 (ze zm.).

⁸ Licząc od daty rozpoczęcia świadczenia usług w tym lokalu przez OPK obecną w trakcie oględzin NIK.

⁹ 29 czerwca 2024 r.

Realizacja zadania w zakresie pomocy materialnej, które zostało określone w ofercie złożonej przez Fundację w ramach otwartego konkursu z 2021 r.¹⁰, m.in. w formie bonów towarowych, było niezgodne z warunkami konkursu ofert, w wyniku którego zawarto umowę dotacji z 2022 r.¹¹ Ponadto w przypadku realizacji umowy dotacji z 2023 r. na podstawie bonów towarowych (kuponów podarunkowych) beneficjenci mogli dokonać zakupu szerszej gamy produktów niż określona w ofercie złożonej przez Fundację w ramach konkursu, w wyniku którego zawarto tą umowę (zakup odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej)¹².

W wyniku dwóch zapytań ofertowych dotyczących zakupów m.in. bonów towarowych (kuponów podarunkowych)¹³ wybrano oferty wykonawcy, które były niezgodne z warunkami określonymi w tych zapytaniach¹⁴.

Niezgodnie z postanowieniami badanych umów dotacji, Fundacja do końca 2023 r. nie prowadziła wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych z Funduszu środków dotacji, a do końca 2024 r. także dokonywanych z tych środków wydatków (kosztów) administracyjnych związanych z realizacją tych umów¹⁵. Ewidencja księgowa nie była opatrzona klauzulą „Sfinansowano ze środków Funduszu Sprawiedliwości”.

Zbadane dowody księgowe dotyczące umowy dotacji z 2023 r., na ogół spełniały wymagania określone w art. 21 i 22 ustawy o rachunkowości¹⁶. W przypadku umowy dotacji z 2022 r. nieprawidłowości w zakresie dowodów księgowych z 2022 r. i 2023 r. zostały stwierdzone przez Dysponenta Funduszu.

Fundacja wywiązała się terminowo z obowiązków przekazywania Dysponentowi Funduszu wymaganych badanymi umowami dotacji kwartalnych informacji o wykorzystaniu środków dotacji, wyciągów z rachunku dotacji, miesięcznych wykazów osób, półrocznych sprawozdań z wykonania umowy oraz wskazanych przez Dysponenta dokumentów finansowo-księgowych i wniosków o udzielenie pomocy. Fundacja również terminowo przedkładała na wezwanie Dysponenta wyjaśnienia, uzupełnienia i korekty ww. dokumentów.

Po upływie terminów określonych w badanych umowach dotacji i w nieprawidłowych kwotach Fundacja dokonała zwrotów niewykorzystanych części dotacji.

Fundacja pomimo takiego obowiązku określonego w badanych umowach dotacji, nie przeprowadziła w IV kwartale 2024 r. dwóch zewnętrznych ewaluacji skuteczności realizacji zadań w ramach tych umów.

¹⁰ CXXIX konkurs w zakresie udzielania pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym, udzielania pomocy świadkom i osobom im najbliższym.

¹¹ Zakupu bonów towarowych nie przewidziano również w § 36 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 września 2017 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości (Dz. U. z 2024 r. poz. 1605, ze zm.).

¹² XIII otwarty konkurs na powierzenie realizacji zadań ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości w zakresie udzielania pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osobom im najbliższym, dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszeń, fundacji, organizacji i instytucji na lata 2023-2025.

¹³ Nr 1/2022 z 12 kwietnia 2022 r. w ramach umowy dotacji z 2022 r. i nr 1/2023 z 14 marca 2023 r. w ramach umowy dotacji z 2023 r.

¹⁴ W wyniku czego poniesiono wydatki na bony towarowe (kupon podarunkowe) ogółem w kwocie 67,5 tys. zł.

¹⁵ Co stanowiło utrudnienie w rozliczeniu tych kosztów przez NIK.

¹⁶ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zgodnie z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 15 maja 2020 r. pod numerem KRS: 0000841510, utworzono Gdańską Fundację Pomocy Prawno-Psychologicznej, która od 29 grudnia 2023 r.¹⁷ zmieniła nazwę na Fundacja LUMUS. Zgodnie z zapisami KRS, organem uprawnionym do reprezentacji był Zarząd Fundacji, a oświadczenia woli w imieniu Fundacji:

- od dnia 15 maja 2020 r. do 19 października 2022 r. składali: prezes zarządu samodzielnie lub dwaj członkowie zarządu działający łącznie,
- od 20 października do 28 grudnia 2023 r. – prezes i wiceprezes zarządu samodzielnie, a pozostali członkowie zarządu dwuosobowo, tj. łącznie z innym członkiem zarządu, prezesem lub wiceprezesem zarządu,
- od 29 grudnia 2023 r. do 16 lutego 2025 r. – każdy członek zarządu samodzielnie.
- od 17 lutego 2025 r. – każdy członek zarządu samodzielnie, a w przypadku umów, których stroną jest członek zarządu, rada Fundacji.

(akta kontroli str. 16-29)

2. Celami statutowymi Fundacji było udzielanie pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej, terapeutycznej, prawnej, zawodowej, społecznej, socjalnej, materialnej oraz innej specjalistycznej grupom społecznym dotkniętym lub zagrożonym wykluczeniem społecznym, w szczególności takim jak m.in.: pokrzywdzonym przestępstwem, ich rodzinom i świadkom tych przestępstw, osobom pozbawionym wolności w jednostkach penitencjarnych albo opuszczającym takie jednostki penitencjarne i ich rodzinom, osobom dotkniętym klęskami, w tym żywiołowymi, wojennymi, humanitarnymi, niepełnosprawnym, bezrobotnym, bezdomnym, cudzoziemcom.

Zgodnie z § 7 ust. 5 statutu Fundacji realizuje ona swoje cele poprzez wykonywanie zleconych zadań publicznych, projektów w ramach otwartych konkursów ofert i z własnej inicjatywy w ramach działań samodzielnych.

Cele Fundacji były zbieżne z celami Funduszu określonymi w art. 43 § 8 kkw¹⁸ oraz § 36, 37 i 39 rozporządzenia w sprawie Funduszu¹⁹, a także przewidywały realizację zadań będących przedmiotem umów dotacji z 2022 r. i 2023 r.

(akta kontroli str. 1191-1234)

3. Fundacja wykonywała w przeszłości zadania zbieżne lub o zbliżonym zakresie tematycznym do zadań zleconych jej do realizacji przez Ministra w umowach dotacji z 2022 r. i 2023 r.

Od 2020 r. Fundacja prowadziła dwa Ośrodki Pomocy Postpenitencjarnej w Bydgoszczy oraz dla kobiet w Gdańsku. Ponadto na zlecenie miasta Słupsk Fundacja: w 2021 r. realizowała projekt pt. „Słupskie centrum interwencyjno-kryzysowe” i w 2022 r. projekt pt. „Wsparcie dla słupskich rodzin doświadczających przemocy w rodzinie” (m.in. działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poradnictwo prawne, pomoc psychologiczna, udzielenie schronienia potrzebującym osobom), a także pt. „Wzmocnienie słupskich rodzin, nauczycieli, pracowników socjalnych w wiedzę i umiejętności przeciwdziałania przemocy w rodzinie i wobec dzieci” (szkolenia dla nauczycieli i pracowników socjalnych w zakresie rozpoznania

¹⁷ Data wpisu do KRS.

¹⁸ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2024 r. poz. 706, ze zm.).

¹⁹ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 września 2017 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości (Dz. U. z 2024 r. poz. 1605, ze zm.).

przemocy wobec dzieci, zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży z cyberprzestępczości, uzależnień i przemocy).

Zespół Fundacji (w szczególności prawnicy i psycholodzy oraz OPK) od początku istnienia Funduszu, tj. od 2012 r., brał udział w projektach finansowanych ze środków Funduszu. Działając w ramach innego podmiotu – Fundacji Pomorskie Centrum Psychotraumatologii w Gdańsku – realizował pierwszy projekt pomocy pokrzywdzonym. Następnie w ramach Stowarzyszenia Pomorskie Centrum Terapeutyczne Prawne INTERIOS, z którego Fundacja przejęła zasoby kadrowe, realizował projekt pomocy pokrzywdzonym przestępstwem w ramach środków Funduszu na obszarze województwa pomorskiego w latach 2014-2021. Poza realizacją projektów pomocy pokrzywdzonym przestępstwem w ramach Funduszu, w latach 2016-2018 zespół Fundacji prowadził punkty nieodpłatnej pomocy prawnej m.in. w Gdańsku, Gdyni i Słupsku. Na zlecenie miasta Gdańsk w 2014 r. stworzył strategię pomocy rodzinom z problemami alkoholowymi w wymiarze prawnym, psychoterapeutycznym, asystenckim i materialnym. Zespół realizował także finansowane z Funduszu szkolenia przeciwdziałania przestępczości wobec dzieci na terenie Trójmiasta i okolic.

(akta kontroli str. 54-250, 303-449, 1101-1234)

4. W ramach umowy dotacji z 2022 r. Fundacja utworzyła Ośrodek w Słupsku oraz pięć LPP w: Bytowie, Chojnicach, Człuchowie, Lęborku i Miastku. Natomiast w ramach umowy z 2023 r. – Ośrodek w Gdańsku i Ośrodek w Bydgoszczy.

Fundacja podpisała umowy z OPK oraz specjalistami. Koordynator²⁰ oraz OPK posiadali doświadczenie określone w warunkach konkursów²¹. Nie stwierdzono przypadków pobierania przez koordynatora projektów wynagrodzenia z innego tytułu niż koordynowanie wykonania zadań i nadzorowanie ich realizacji.

(akta kontroli str. 34-651, 2187-2203)

5. Informacje o możliwości ubiegania się o sfinansowanie zadań ze środków Funduszu Fundacja uzyskała ze strony internetowej Funduszu, po ogłoszeniu przez Ministra konkursów: w dniu 10 listopada 2021 r. – „CXXIX otwarty konkurs ofert na lata 2022-2025 Pomoc Pokrzywdzonym i Świadkom Ośrodek – Słupsk” oraz w dniu 16 stycznia 2023 r. – „XIII otwarty konkurs ofert na lata 2023-2025 – Pomoc Postpenitencjarna – Bydgoszcz”.

Fundacja uzyskała dotacje w trybie otwartych konkursów ofert, w wyniku rozstrzygnięcia ww. konkursów ofert na powierzenie realizacji zadań ze środków Funduszu w zakresie – odpowiednio:

- udzielania pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym, udzielania pomocy świadkom i osobom im najbliższym dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszeń, fundacji, organizacji i instytucji na lata 2022-2025 (dalej: „konkurs z 2021 r.”),
- udzielania pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osobom im najbliższym, dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszeń, fundacji, organizacji i instytucji na lata 2023-2025 (dalej: „konkurs z 2023 r.”).

(akta kontroli str. 31-1126, 1136-1188)

²⁰ Koordynator, zgodnie z ofertą, odpowiadał za całość realizacji zadania w zakresie organizacyjnym, merytorycznym i finansowym.

²¹ Opisanych w pkt. 5 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Fundacja złożyła przez elektroniczny system składania ofert Aplikacja Funduszu Sprawiedliwości (dalej: „AFS”), spełniające wymogi formalne oferty realizacji zadań: w ramach konkursu z 2021 r. w dniu 24 listopada 2021 r. o godz. 14:11, a w ramach konkursu z 2023 r. w dniu 27 stycznia 2023 r. o godz. 15:37, tj. w terminach określonych w ogłoszeniach. Wygenerowane z systemu AFS i podpisane oferty niezwłocznie przekazano do Ministerstwa odpowiednio: 25 listopada 2021 r. i 30 stycznia 2023 r., zgodnie z wymogami zawartymi w ogłoszeniach.

Przy czym w ofercie na realizacji zadań w ramach konkursu z 2021 r. w zakresie działania nr 15 „Pokrywanie kosztów zakupu odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej” określono, że pomoc materialna udzielana będzie osobom pokrzywdzonym przestępstwem w formie bonów żywnościowych lub towarowych, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Informacje o przyznaniu dofinansowania w ramach ww. konkursów Fundacja uzyskała ze strony internetowej Funduszu, po opublikowaniu komunikatów o ogłoszeniu wyników konkursów²² oraz w pismach Departamentu Funduszu Sprawiedliwości Ministerstwa: z 29 grudnia 2021 r.²³ i z 22 lutego 2023 r.²⁴ W ww. pismach wezwano Fundację do skorygowania i przesłania zmienionych ofert oraz formularzy zmian w terminie 7 dni od dnia otrzymania pism:

- w piśmie z 29 grudnia 2021 r.: w części „Szczegółowy opis i kosztorys” poprzez wyodrębnienie w zadaniu „Organizowanie i finansowanie pomocy tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika w celu udzielenia pomocy prawnej” obligatoryjnego działania „Organizowanie i finansowanie pomocy tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika w celu udzielenia pomocy psychologicznej świadkom i osobom im najbliższym”, a ponadto dostosowania szczegółowego opisu oraz uzasadnienia dla ponoszonych kosztów we wskazanych działaniach, w taki sposób aby odpowiadały wymogom określonym w ogłoszeniu,
- w piśmie z 22 lutego 2023 r.: w części „Szczegółowy opis i kosztorys” w zadaniach nr 7 „Pokrywanie kosztów związanych z organizacją i udzielaniem pomocy rzeczowej (...)”, nr 4 „Organizowanie i finansowanie szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe (...)” oraz nr 13 „Pokrywanie kosztów związanych z organizacją i udzielaniem pomocy rzeczowej (...)” przyjęcie jednostki miary jako „pakiet” lub „usługa” i określenie liczby jednostek jako „1”.

Fundacja we wskazanym terminie skorygowała i przesłała do Ministerstwa oferty oraz formularze zmian, zgodnie z otrzymanymi wytycznymi.

(akta kontroli str. 1101- 1188)

6. Przedmiotem umowy dotacji z 2022 r. jest realizacja do 2025 r. zadań w zakresie udzielania pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym, udzielania pomocy świadkom i osobom im najbliższym, o której mowa w § 36 i 37 rozporządzenia w sprawie Funduszu, określonych w złożonej przez Fundację ofercie²⁵, mających na celu stworzenie ogólnopolskiej, kompleksowej sieci pomocy osobom pokrzywdzonym, świadkom oraz osobom im najbliższym, w sposób zgodny z warunkami realizacji zadania określonymi w ogłoszeniu o konkursie z 2021 r.

Zgodnie z treścią ogłoszenia o konkursie z 2021 r. Fundacja była zobowiązana zapewnić realizację:

²² Komunikaty z 23 grudnia 2021 r. i z 14 lutego 2023 r.

²³ DFS-VI.7211.111.2021.

²⁴ DFS-V.7222.12.2023.

²⁵ O sumie kontrolnej e2e4-89b5-930b z 29 grudnia 2021 r.

- wszystkich 20 świadczeń wym. w § 4 ust. 1 pkt 1-20 ww. ogłoszenia²⁶, dotyczących udzielanej pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem jak i świadkom oraz osobom im najbliższym,
- dwóch świadczeń wymienionych w § 4 ust. 2 pkt 1-2 ww. ogłoszenia dotyczących udzielanej pomocy świadkom i osobom im najbliższym, polegających na organizowaniu i finansowaniu pomocy tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika w celu udzielenia pomocy psychologicznej oraz pokrywaniu kosztów związanych z pomocą psychologiczną, w tym organizowaniu i finansowaniu pomocy udzielanej przez OPK.

Przedmiot umowy miał być realizowany w terminie od dnia jej zawarcia do 31 grudnia 2025 r. Umowa dopuszczała możliwość rozpoczęcia realizacji poszczególnych zadań począwszy od 1 stycznia 2022 r. Nie stwierdzono refundacji kosztów Fundacji poniesionych od 1 stycznia 2022 r. do dnia zawarcia umowy dotacji z 2022 r.

(akta kontroli str. 30-271, 472-560, 1136-1156, 1689)

Przedmiotem umowy dotacji z 2023 r. jest realizacja do 2025 r. zadań w zakresie udzielania pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osobom im najbliższym, o której mowa w § 39 ww. rozporządzenia, określonych w złożonej przez Fundację ofercie²⁷, mających na celu stworzenie ogólnopolskiej, kompleksowej sieci pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osobom im najbliższym, w sposób zgodny z warunkami realizacji zadania określonymi w ogłoszeniu o konkursie z 2023 r.

Zgodnie z treścią ogłoszenia o konkursie z 2023 r. Fundacja była zobowiązana zapewnić realizację co najmniej siedmiu z 13 świadczeń wym. w § 4 ust. 1 pkt 1-13 ww. ogłoszenia²⁸, dotyczących udzielanej pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osobom im najbliższym²⁹.

Przedmiot umowy miał być realizowany w terminie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2025 r. Nie stwierdzono refundacji kosztów Fundacji poniesionych od 1 stycznia 2023 r. do dnia zawarcia umowy dotacji z 2023 r.

(akta kontroli str. 272-471, 561-1100, 1157-1188, 1689)

W ramach umowy dotacji z 2022 r., do 30 czerwca 2024 r.³⁰ Fundacja osiągnęła następujące wartości rezultatów i produktów wykonanych zadań (w odniesieniu do wartości bazowych):

²⁶ M.in.: organizowanie i finansowanie pomocy prawnej; pokrywanie kosztów związanych z psychoterapią, pomocą psychiatryczną lub psychologiczną; organizowanie i finansowanie pomocy udzielanej przez OPK; organizowanie i finansowanie szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe oraz pokrywanie kosztów egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe; pokrywanie kosztów czasowego zakwaterowania lub udzielania schronienia; pokrywanie kosztów żywności lub bonów żywnościowych; pokrywanie kosztów zakupu odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej; finansowanie robót budowlanych, o których mowa w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725, ze zm.); zakup urządzeń i wyposażenia.

²⁷ O sumie kontrolnej b2cb-10c4-8bf3.

²⁸ M.in.: organizowanie i finansowanie poradnictwa prawnego, promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej; organizowanie i finansowanie szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe oraz pokrywanie kosztów egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe; zakup szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe, a także wykonywania pracy nieodpłatnej; pokrywanie kosztów związanych z organizacją i udzielaniem pomocy rzeczowej w m.in. formie: żywności lub bonów żywnościowych oraz odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej lub bonów towarowych.

²⁹ W umowie dotacji z 2023 r. przewidziano do realizacji siedem świadczeń o nr: 1, 3, 4, 5, 7, 12 i 13 a-c.

³⁰ Rezultaty i produkty zadań wykonywanych w ramach umowy dotacji z 2022 r., określone w ofercie Fundacji, dotyczyły okresu czterech lat (2022-2025).

I. Rezultaty projektu:

1) liczba osób, którym udzielono wsparcia:

- pokrzywdzonych przestępstwem, w wyniku którego zastosowana pomoc zminimalizowała skutki pokrzywdzenia przestępstwem: 491 (82% wartości docelowej wskaźnika),
 - najbliższych: 48 (96%),
- na co wydano 2292,8 tys. zł,

2) liczba osób, która skorzystała z zadania:

- organizowania i finansowania pomocy prawnej, w tym alternatywnych metod rozwiązywania konfliktów: 395, tj. 99% wartości docelowej wskaźnika, na którą wydano 226,5 tys. zł,
- pokrywania kosztów pomocy związanych z psychoterapią, pomocą psychiatryczną lub psychologiczną: 270, tj. 90% (237,2 tys. zł),
- organizowania i finansowania pomocy udzielanej przez OPK: 571, tj. 87% (459,7 tys. zł),
- pokrywania kosztów świadczeń zdrowotnych, lekarstw w zakresie, w którym lek nie podlegałby refundacji lub w części, w której nie był refundowany, wyrobów medycznych, w tym materiałów opatrunkowych, przedmiotów ortopedycznych oraz środków pomocniczych, w zakresie niezbędnym w procesie leczniczym doznanego uszczerbku na zdrowiu wynikającego z przestępstwa lub jego następstw: 3, tj. 13% (44,1 tys. zł),
- pokrywania kosztów związanych z kształceniem w szkołach i przedszkolach publicznych, w tym w ramach indywidualnego nauczania, odpowiednio do wieku i potrzeb edukacyjnych osób uprawnionych: 12, tj. 25% (4,3 tys. zł),
- organizowania i finansowania szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe oraz pokrywania kosztów egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe: 18, tj. 150% (26,2 tys. zł),
- podniesienia kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i kursach: 5, tj. 83% (wydatki w ramach ww. kwoty),
- pokrywania kosztów czasowego zakwaterowania lub udzielenia schronienia: 12, tj. 150% (31,2 tys. zł),
- finansowania okresowych dopłat do bieżących zobowiązań czynszowych i opłat za energię ciepłą, energię elektryczną, gaz, wodę, opał, odbiór nieczystości stałych i płynnych za lokal mieszkalny lub dom jednorodzinny, do którego osoba uprawniona posiadała tytuł prawny, proporcjonalnie do liczby osób stale zamieszkujących w tym lokalu lub domu: 33, tj. 69% (29,0 tys. zł),
- usługi dostosowania lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego do potrzeb osoby pokrzywdzonej przestępstwem w przypadku, gdy utrata sprawności fizycznej nastąpiła w wyniku przestępstwa: 1, tj. 25% (4,0 tys. zł),
- finansowania przejazdów środkami komunikacji publicznej lub pokrywania kosztów transportu związanych z uzyskiwaniem świadczeń i regulowaniem spraw określonych w § 4 ust. 1 pkt 1-10 ogłoszenia o konkursie z 2021 r.: 16, tj. 20% (9,9 tys. zł),
- pokrywania kosztów żywności lub bonów żywnościowych: 91, tj. 30% (83,9 tys. zł),
- pokrywania kosztów zakupu odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej: 60, tj. 40% (45,0 tys. zł),
- finansowania kosztów zorganizowanego wyjazdu uprawnionego małoletniego: 17, tj. 142% (18,0 tys. zł),
- finansowania kosztów wyjazdu: a) osoby uprawnionej wraz z małoletnim, nad którym sprawowała pieczę, b) uprawnionego małoletniego wraz z osobą, pod której pieczę pozostawał, podczas którego udzielana była pomoc, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 4 ogłoszenia o konkursie z 2021 r.: 1, tj. 25% (6,4 tys. zł),

- finansowania robót budowlanych, o których mowa w ustawie Prawo budowlane³¹, w tym również przygotowania do realizacji robót budowlanych, w szczególności kosztów opracowania dokumentacji projektowej, przygotowania gruntu pod budowę, ekspertyz, świadectw, operatów, prac geologicznych, niezbędnych do realizacji celów wynikających z ustawy: 2, tj. 50% (5,6 tys. zł),
- zakupu urządzeń i wyposażenia: 2, tj. 50% (3,6 tys. zł),
- zakupu wartości niematerialnych i prawnych: 1, tj. 25% (0,7 tys. zł),
- 3) liczba osób, które poradziły sobie z traumą powstałą w wyniku doświadczenia pośredniego lub bezpośredniego przestępstwa: 147, tj. 147% (237,2 tys. zł),
- 4) liczba osób, które skorzystały z pomocy doradcy zawodowego: 11, tj. 37% (12,5 tys. zł).

II. Produkty projektu:

- 1) liczba godzin konsultacji prawnych: 3791, tj. 47% wartości docelowej wskaźnika, na które wydano 226,5 tys. zł,
- 2) liczba godzin konsultacji psychoterapeutycznych (w tym psychologicznych): 4358, tj. 62% (237,2 tys. zł),
- 3) liczba godzin konsultacji mediacyjnych: 18, tj. 9% (1,8 tys. zł),
- 4) stworzenie kompleksowej strony internetowej: 1, tj. 100% (5,0 tys. zł),
- 5) opracowanie kompletu materiałów promocyjnych (ulotka, plakat i rollup): 2, tj. 200% (bez poniesionych kosztów),
- 6) sporządzenie określonej liczby pism przez prawników: 636, tj. 35% (w ramach kwoty wydatków podanych w pkt 1),
- 7) tablice informacyjne: 13, tj. 108% (0,8 tys. zł),
- 8) rollup: 33, tj. 138% (9,9 tys. zł),
- 9) raporty zewnętrzne z ewaluacji: 2, tj. 50% (2 tys. zł),
- 10) współpraca z instytucjami, podmiotami, NGO: 4, tj. 33% (bez poniesionych kosztów),
- 11) liczba wydrukowanych ulotek: 8000, tj. 100% (3,5 tys. zł),
- 12) liczba godzin konsultacji z doradcą zawodowym: 89, tj. 30% (12,5 tys. zł),
- 13) liczba godzin dyżurów OPK: 11 610, tj. 65% (459,7 tys. zł).

Z powodu braku chętnych nie realizowano zadań w ramach umowy dotacji z 2022 r. z zakresu:

- udzielenia wsparcia świadkom, w wyniku którego zastosowana pomoc zminimalizowała traumę z bycia świadkiem czynu zabronionego (wartość docelowa wskaźnika 6),
- organizowania i finansowania pomocy tłumacza w celu udzielenia pomocy prawnej osobie uprawnionej, jeżeli nie władała w wystarczającym stopniu językiem polskim, do czasu wszczęcia postępowania przygotowawczego (wartość docelowa 4),
- organizowania i finansowania pomocy tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika w celu udzielenia pomocy prawnej (wartość docelowa 4),
- pokrywania kosztów związanych z opieką nad dziećmi w żłobkach i klubach dziecięcych prowadzonych przez gminy w oparciu o przepisy ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3³² (wartość docelowa 8),
- konsultacji psychiatrycznych (wartość docelowa 200).

Kierownik projektu wyjaśnił m.in., że działania promocyjne Fundacja kieruje do różnych instytucji, zarówno poprzez informowanie pismami, przekazywanie ulotek,

³¹ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725, ze zm.).

³² Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 338, ze zm.).

w tym do instytucji pomocowych dla osób głuchoniemych, ośrodków integracji imigrantów. Przesyłano informacje do sądów, w których również rozstawiono rollupy (aby np. świadkowie mogli skorzystać z pomocy). Jednakże nie ma zainteresowania tą formą pomocy. Ponadto wyjaśnił, że po 3 latach realizacji projektu stoi na stanowisku, że nie uda się pozyskać beneficjentów na ww. formy pomocy.

NIK zauważa, że osiągnięcie do końca 2025 r. wartości większości wskaźników nie było zagrożone. Natomiast nierealizowanie ww. zadań z powodu braku chętnych może zależeć od intensyfikacji działań Fundacji.

(akta kontroli str. 30-271, 472-560, 1235-1244, 1256-1264, 1726-2033)

W ramach umowy dotacji z 2023 r., do 30 czerwca 2024 r.³³ Fundacja osiągnęła następujące wartości rezultatów i produktów wykonanych zadań (w odniesieniu do wartości bazowych):

I. Rezultaty projektu:

- 1) wzrost poczucia bezpieczeństwa beneficjentów, którzy po opuszczeniu zakładu karnego lub aresztu śledczego nie mieli zapewnionego noclegu/schronienia: 77, tj. 110% wartości docelowej wskaźnika, na które wydano 63,8 tys. zł,
- 2) rozwiązanie problemów prawnych beneficjentów projektu: 38, tj. 38% (54,6 tys. zł),
- 3) wzrost wiedzy o zasadach sporządzania CV i listów motywacyjnych: 61, tj. 41% (30,9 tys. zł),
- 4) wzrost wiedzy o zasadach poszukiwania pracy i zasadach uczestnictwa w rozmowach kwalifikacyjnych: 63, tj. 42% (wydatki w ramach ww. kwoty),
- 5) wzrost wiedzy i umiejętności zawodowych: 68, tj. 45% (15,7 tys. zł),
- 6) nabycie poczucia profesjonalnego i rzetelnego podejścia przez OPK do spraw beneficjentów: 107, tj. 72% (156,3 tys. zł),
- 7) nabycie umiejętności radzenia sobie z agresją i stosowaniem przemocy: 70, tj. 58% (wydatki w ramach ww. kwoty),
- 8) rozwiązanie problemów psychicznych: 63, tj. 52% (wydatki w ramach ww. kwoty),
- 9) poprawa zdrowia lub sprawności ruchowej: 32, tj. 160% (32,2 tys. zł),
- 10) wzrost wiedzy i umiejętności pracowników ośrodków pomocy społecznej z pomocy postpenitencjarnej: 101, tj. 84% (7,0 tys. zł),
- 11) nabycie poczucia bezpieczeństwa w zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych w okresie bezpośrednio po opuszczeniu jednostki penitencjarnej: 157, tj. 52% (56,3 tys. zł).

II. Produkty projektu:

- 1) liczba osób, którym udzielono wsparcia:
 - pozbawionych wolności: 20, tj. 15% wartości docelowej wskaźnika,
 - zwolnionych: 191 (127%),
 - najbliższych: 1 (10%),na co wydano 503,8 tys. zł,
- 2) liczba osób, która skorzystała z zadania:
 - pokrywania kosztów czasowego zakwaterowania lub udzielania schronienia w ośrodku dla bezdomnych: 57, tj. 76%, na które wydano 63,8 tys. zł,
 - organizowania i finansowania poradnictwa prawnego, promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej, w tym obowiązkowo promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej, m.in. w zakresie poradnictwa i pomocy w uzyskaniu wsparcia innych instytucji rynku pracy: 132, tj. 88% (85,5 tys. zł),
 - organizowania i finansowania szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe oraz pokrywania kosztów egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe: 12, tj. 48% (15,7 tys. zł),

³³ Rezultaty i produkty zadań wykonywanych w ramach umowy dotacji z 2023 r., określone w ofercie Fundacji, dotyczyły okresu trzech lat (2023-2025).

- organizowania i finansowania programów podnoszących kompetencje społeczne, mających na celu przeciwdziałanie czynnikom kryminogennym, a zwłaszcza agresji i przemocy, w tym przemocy w rodzinie, oraz problemom uzależnień: 149, tj. 99% (156,3 tys. zł),
 - pokrywania kosztów związanych ze specjalistycznym leczeniem lub rehabilitacją leczniczą oraz uzyskiwaniem orzeczeń o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności lub niezdolności do pracy: 2, tj. 9% (430 tys. zł),
 - promowania i wspierania inicjatyw i przedsięwzięć służących skutecznej readaptacji skazanych, działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym, organizowania i prowadzenia szkoleń, organizowania i zlecania badań naukowych dotyczących sytuacji osób skazanych: 142, tj. 118% (7 tys. zł),
 - pokrywania kosztów związanych z organizacją i udzielaniem pomocy rzeczowej: 141, tj. 47% (56,3 tys. zł),
- 3) liczba osób, która podjęła zatrudnienie w danym okresie: 44, tj. 37% (60,9 tys. zł).

NIK zauważyła, że osiągnięcie do końca 2025 r. wartości większości wskaźników nie było zagrożone. Natomiast nierealizowanie ww. zadań z powodu braku chętnych może zależeć od intensyfikacji działań Fundacji.

(akta kontroli str. 272-471, 561-1100, 1245-1255, 2060-2137)

7. Ze środków dotacji (koszty administracyjne) były nabywane ruchomości stanowiące wyposażenie Fundacji, jak meble biurowe, komputer, drukarka, telefon, które nie były sprzedawane przez Fundację.

(akta kontroli str. 1256-1264, 1669, 1675, 1683)

8. Realizowane przez Fundację zadania określone w umowach dotacji z 2022 r. i 2023 r. były spójne z celami Funduszu określonymi w art. 43 § 8 kkw oraz § 36-37 i 39 rozporządzenia w sprawie Funduszu.

(akta kontroli str. 31-1100, 1731-2054, 2060-2137)

9. Fundacja nie była zobowiązana w umowach dotacji z 2022 r. i 2023 r. do przedstawiania szczegółowego harmonogramu lub planu działań promocyjnych. Ogólny opis takich działań został zawarty w treści ofert z 2021 r. i 2023 r.

Przygotowane przez Fundację materiały promocyjne i informacyjne (m.in. ulotki i plakaty) uzyskały, zgodnie z § 6 ust. 2 lit. b umowy dotacji z 2022 r. i z § 7 ust. 2 lit. b umowy dotacji z 2023 r., akceptację opiekuna projektu.

(akta kontroli str. 31-1100, 1256-1271)

10. Ośrodek i LPP, w których wykonywano usługi na podstawie umowy dotacji z 2022 r. rozpoczęły ich świadczenie pomiędzy 1 stycznia 2022 r. a 16 kwietnia 2022 r.³⁴. Natomiast świadczenie usług na podstawie umowy dotacji z 2023 r. rozpoczęło od 27 lutego 2023 r.

(akta kontroli str. 564-651, 2187-2203, 2379-2389)

Oględziny przeprowadzone przez NIK we wszystkich miejscach świadczenia pomocy na podstawie umowy dotacji z 2022 r. (sześć miejsc) oraz na podstawie umowy dotacji z 2023 r. (dwa miejsca) wykazały, że:

- były zlokalizowane w budynkach ogólnodostępnych, do których zapewniony był dogodny dojazd (w tym środkami transportu publicznego); w przypadku LPP w Bytowie lokal był również wykorzystywany na inne, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;

³⁴ Podczas wizyty monitoringowej przeprowadzonej przez pracowników Ministerstwa w dniach 23 i 24 marca 2022 r., stwierdzono że LPP w Miastku nie został utworzony. Remont lokalu zakończył się 16 kwietnia 2022 r. i od tej daty punkt faktycznie zaczął funkcjonować. Wydatki poniesione na rzecz OPK w tym LPP, w okresie od dnia podpisania umowy tj. od 12 stycznia do 15 kwietnia 2022 r. zostały uznane przez Ministerstwo za niekwalifikowalne (5,2 tys. zł wraz z należnymi odsetkami).

- zapewniono w nich dyskrecję beneficjentom w czasie spotkań z OPK i specjalistami;
- były wyposażone w sprzęt i meble niezbędne do udzielenia pomocy oraz zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzanych danych osobowych;
- były prawidłowo oznakowane (z wyjątkiem LPP w Lęborku, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”);
- w LPP w Bytowie i Miastku nie zawsze było zapewnione udzielanie pomocy psychologicznej, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Ponadto w wyniku oględzin Ośrodka w Słupsku, które zostały przeprowadzone przez NIK w 29 czerwca 2024 r., stwierdzono, że lokal był nieczynny, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1272-1306)

Zbadano sposób organizowania i finansowania pomocy udzielanej przez OPK w LPP w Lęborku w okresie od listopada 2023 r. do grudnia 2024 r. i stwierdzono, że:

- OPK pełniła dyżury w listopadzie i grudniu 2023 r. w wymiarze 10 godz. tygodniowo; w zestawieniach godzin pracy za ww. miesiące wykazano pełnienie dyżurów również w dniach ustawowo wolnych od pracy, tj. 1 listopada (5 godz.) i 25 grudnia (5 godz.), co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”,
- od 1 stycznia do 23 kwietnia 2024 r. pomocy OPK nie udzielała żadna osoba, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”,
- od 24 kwietnia do 6 grudnia 2024 r. OPK pełniła dyżury w wymiarze 5 godz. tygodniowo (w środy); w zestawieniu godzin pracy za maj 2024 r. wykazano pełnienie dyżuru w wymiarze 5 godz. w dniu ustawowo wolnym od pracy, tj. 1 maja 2024 r., co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 2409-2461)

Fundacja zgodnie z postanowieniami § 8 ust. 5 umowy dotacji z 2022 r. oraz § 9 ust. 5 umowy dotacji z 2023 r., terminowo wywiązała się z obowiązku poinformowania odpowiednich podmiotów o świadczonej pomocy³⁵.

(akta kontroli str. 2204-2215)

Ponadto w przypadku umowy dotacji z 2023 r., zgodnie z § 1 ust. 20, Fundacja zawarła stosowne porozumienia o współpracy z jednostkami penitencjarnymi z Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Bydgoszczy.

(akta kontroli str. 2216-2220)

Minister, na podstawie z § 1 ust. 10³⁶ lub § 1 ust. 11³⁷ umów dotacji, 3-krotnie wzywał Fundację do przedstawienia dokumentacji zdjęciowej. Dokumentacja została przekazana terminowo, zgodnie z tymi wezwaniami.

(akta kontroli str. 2221-2224, 2493-2499)

³⁵ W przypadku umowy dotacji z 2022 r. – właściwe miejscowo sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe, wydziały zamiejscowe prokuratury krajowej, prokuratury regionalne, okręgowe, rejonowe oraz wszystkie komendy policji z terenu, na którym realizowane jest zadanie, w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy.

W przypadku umowy dotacji z 2023 r. – w terminie 14 dni od daty zawarcia umowy głównej oraz każdorazowo w terminie 14 dni kalendarzowych od daty zawarcia umów finansowych – kuratorów, sądy okręgowe i rejonowe, zakłady karne i areszty śledcze z obszaru Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Bydgoszczy.

³⁶ Umowa dotacji z 2023 r.

³⁷ Umowa dotacji z 2022 r.

W celu sprawdzenia prawidłowości udzielania świadczeń osobom uprawnionym oraz jego dokumentowania³⁸ badaniem objęto po 50 wybranych losowo wniosków osób, którym Fundacja udzieliła pomocy ze środków Funduszu w ramach każdej z umów dotacji: z 2022 r. (spośród 519 złożonych do 26 czerwca 2024 r., tj. 10%) i z 2023 r. (spośród 190 złożonych do 20 maja 2024 r., tj. 26%). W wyniku badania stwierdzono, że we wszystkich przypadkach pomocy udzielono osobom uprawnionym (część godz. pomocy prawnej udzielono w sprawach niezwiązanych z przedmiotem wniosku beneficjenta), w tym pięciu obywatelom Ukrainy³⁹. Nie stwierdzono przypadku negatywnego rozpatrzenia wniosku przez Fundację w ramach dwóch umów dotacji.

(akta kontroli str. 1365-1541)

W części badanych wniosków o udzielenie pomocy, w zakresie potwierdzania przez koordynatora „Niniejszym stwierdzam, że pomocy udzielono w rozmiarze i kwotach wskazanych w ww. polach”, używano pieczętki z odwzorowaniem ręcznego podpisu tzw. faksymile, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1385-1445, 1462-1500)

W przypadku umowy dotacji z 2022 r. fakt udzielenia świadczeń był dokumentowany w dokumentacji rzeczowej składającej się z wniosku o udzielenie pomocy (załącznik nr 3 do ww. umowy, część A i B) złożonego przez osobę pokrzywdzoną przestępstwem, świadka lub osobę im najbliższą oraz dodatkowo m.in.: wywiadów z beneficjentami, umów najmu, dokumentów dotyczących opłat za media, zawiadomień z Policji i sądów, wyroków sądów oraz zawiadomień o popełnieniu przestępstw.

Ponadto stwierdzono, że:

- udzielano nieprawidłowego wsparcia w formie bonów towarowych (co szczegółowo opisano w pkt. 18 niniejszego wystąpienia pokontrolnego)
- w przypadku jednego beneficjenta nie uzyskano zgody Dysponenta Funduszu na przyznanie pomocy prawnej w wymiarze powyżej 20 godz. w skali roku, a w przypadku innego – nie potwierdzono faktu uzyskania zgody;
- w dokumentacji czterech beneficjentów, pomimo udzielenia im pomocy prawnej w wymiarze od 11 do 20 godz., brak było planów pomocy, a w przypadku dwóch – nie sporządzono takich planów;
- w dokumentacji 5 beneficjentów, pomimo udzielenia im pomocy prawnej w wymiarze przekraczającym wymiar podstawowy (5 godz.), brak było oświadczeń o konieczności przyznania tej pomocy w wymiarze od 6 do 10 godz.;
- w przypadku jednego beneficjenta, z tytułu dopłaty do czynszu, dokonano wpłaty bezpośrednio na jego rachunek bankowy, podczas gdy zgodnie z zapisami oferty przelew powinien zostać dokonany na rachunek bankowy spółdzielni (wspólnoty, zarządcy);
- brakowało wymaganego podpisu beneficjenta w części A załącznika nr 4 wniosku;
- przed udzieleniem pomocy dwóm beneficjentom, z dokumentacji nie wynikało czy udzielili oni zgody na przetwarzanie danych osobowych na odpowiednim formularzu;

³⁸ Udzielanie świadczeń w określonym zakresie dokumentuje się poprzez wypełnienie formularzy części B wniosku o udzielenie pomocy, gdzie wskazuje się m.in. szczegółowe uzasadnienie przyznania pomocy oraz jej zakresu, daty i godziny udzielenia pomocy, rodzaj wsparcia, czas i kwotę pomocy, opis udzielonej pomocy; podpisy składają: osoba udzielająca pomocy, beneficjent i koordynator, który poświadcza, że pomocy udzielono w rozmiarze i kwotach wskazanych we wniosku (§ 8 ust. 2 pkt 4 i 5 umowy dotacji z 2022 r. i § 9 ust. 2 lit. d i e umowy dotacji z 2023 r.).

³⁹ Trzem na podstawie umowy dotacji z 2022 r. i dwóm na podstawie umowy dotacji z 2023 r.

- w przypadku dwóch beneficjentów koordynator projektu nie złożył podpisów w wymaganych polach wniosku;
- w przypadku jednego beneficjenta, za lipiec 2024 r., koordynator projektu nie potwierdził faktu udzielenia pomocy w rozmiarze i kwotach wskazanych w cz. B wniosku;
- w przypadku beneficjenta udzielono mu pomocy prawnej w zakresie innych spraw (karnych), w których występował on jako osoba oskarżona, a nie najbliższa osobie pokrzywdzonej przestępstwem;
- w przypadku jednego beneficjenta, specjalista udzielający pomocy psychologicznej nie podpisał faktu udzielenia pomocy;
- w przypadku jednego beneficjenta, nie wskazano kwoty udzielonej pomocy oraz imienia i nazwiska OPK udzielającego pomocy;
- w przypadku jednego beneficjenta, przyznano mu i rozliczono 2,5 godz. pomocy prawnej w innej sprawie, niż jako osobie pokrzywdzonej przestępstwem;
- w przypadku jednego beneficjenta, rozliczono udzielenie pomocy przez doradcę zawodowego (za styczeń 2024 r.) w wymiarze 4 godz., podczas z dokumentacji wynikało, że udzielał pomocy w wymiarze 3 godz.;
- w przypadku czterech beneficjentów, nie opisano bądź błędnie opisano skutki przestępstwa,

co naruszało postanowienia umowy dotacji z 2022 r. i opisano szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 31-250, 1385-1445)

W przypadku umowy dotacji z 2023 r. fakt udzielenia świadczeń był dokumentowany w dokumentacji rzeczowej składającej się z wniosku o udzielenie pomocy (załącznik nr 3 do ww. umowy, część A i B) złożonego przez osobę przebywającą lub zwolnioną z zakładu karnego lub aresztu śledczego albo osobę im najbliższą oraz dodatkowo: w przypadku osób zwolnionych z zakładu karnego lub aresztu śledczego – świadectwem zwolnienia, osób im najbliższym – zaświadczeniem o osadzeniu osoby najbliższej, osób pozbawionych wolności – pismem osadzonego do Fundacji nadanym z zakładu karnego.

Stwierdzono, że:

- w części B1 „Udzielona pomoc” jednego wniosku nie wykazano kosztów udzielonej pomocy w formie sfinansowania szkolenia,
- jeden rozpatrzony wniosek nie został podpisany przez beneficjenta,
- w zbiorczo potwierdzonej przez koordynatora projektu udzielonej pomocy na podstawie 12 wniosków, w części B1 „Udzielona pomoc” w kolumnie „Czytelny podpis beneficjenta; potwierdzenie udzielenia pomocy lub adnotacja pracownika o udzieleniu pomocy korespondencyjnej” zamieszczono nieczytelny podpis beneficjenta,
- w trzech wnioskach w części B1 „Udzielona pomoc” w polu „Niniejszym stwierdzam, że pomocy udzielono w rozmiarze i kwotach wskazanych w ww. polach” nie złożono podpisu koordynatora projektu,
- w czterech wnioskach dla udzielonej pomocy materialnej w formie bonów towarowych wskazano § 39 ust. 1 pkt 13 lit. a, zamiast § 39 ust. 1 pkt 13 lit. b rozporządzenia w sprawie Funduszu,

co naruszało postanowienia umowy dotacji z 2023 r. i zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1462-1541)

Z zeznań czterech z pięciu osób przesłuchanych w charakterze świadka, które potwierdziły podpisanie z osobami zwolnionymi z zakładu karnego albo aresztu

śledczego umowy najmu mieszkania lub pokoju w mieszkaniu, z jakich czynsz został sfinansowany albo dofinansowany przez Fundację ze środków Funduszu, wynikało:

- świadka I: że po przelaniu 24 listopada 2023 r. przez Fundację na jej rachunek bankowy pieniędzy w kwocie 0,9 tys. zł wypłaciła te środki z bankomatu i oddała najemcy na jego prośbę, który był znajomym świadka i jej męża oraz mieszkał u nich dużo wcześniej. Zeznała również, iż umowa najmu pokoju była zawarta aby ten znajomy otrzymał pieniądze z Fundacji,
- świadka II: że zawarła ze swoim partnerem umowę najmu całego mieszkania, mimo że sama w nim mieszkała i że była przekonana, że udostępnia jedynie pokój, a nie całe mieszkanie, gdyż umowę najmu sporządziła na druku z Internetu,
- świadka III: że wynajmujący był narzeczoną jego córki i że mieszkał w wynajmowanym od niego pokoju w lokalu mieszkalnym w czerwcu 2023 r. jeden czy dwa dni, a od lipca i w sierpniu 2023 r. pełne dwa miesiące (z ustaleń kontroli NIK wynika, iż wynajmujący otrzymał pełne, tzn. takie jak za lipiec, dofinansowanie do czynszu za czerwiec),
- świadka IV: że zawarł ze swoją mamą umowę najmu pokoju w mieszkaniu, które sam wynajmuje,
- czterech powyższych świadków nie zapłaciło do urzędu skarbowego zaliczek na podatek dochodowy z najmu (od dochodów odpowiednio: 0,9 tys. zł, 3,0 tys. zł, 2,6 tys. zł i 1,0 tys. zł).

Pięty ze świadków zeznał m.in., że najemca zgłosił się do niego po zapoznaniu z ogłoszeniem o najmie pokoju w mieszkaniu oraz że odprowadził do urzędu skarbowego zaliczkę na podatek od dochodów z tego najmu.

Zdaniem NIK, z powyższych zeznań wynika, że część środków dotacji mogła zostać wykorzystana niezgodnie z celami Funduszu.

(akta kontroli str. 1466-1467, 1474-1488, 1517-1519, 1529-1530, 1542-1589)

11. Fundacja nie przekazywała wkładu własnego, tj. środków na współfinansowanie przedmiotu umów dotacji z 2022 r. i 2023 r., ponieważ nie było takiego wymogu.

(akta kontroli str. 31-1100, 1136-1188, 1265-1271)

12. Środki dotacji zostały przekazane Fundacji w kwotach i terminach (z wyjątkiem dwóch transz) określonych w:

a) § 2 ust. 2-5 umowy dotacji z 2022 r., tj.:

- środki na 2022 r. – w czterech transzach⁴⁰ po 245,9 tys. zł (łącznie 983,6 tys. zł),
- środki na 2023 r. – w czterech transzach⁴¹ po 257,7 tys. zł (łącznie 1030,8 tys. zł), przy czym umowę finansową w sprawie przekazania dotacji na 2023 r. zawarto z Ministrem 6 lutego 2023 r. (po zatwierdzeniu 2 lutego 2023 r. sprawozdania za I półrocze 2022 r. złożonego przez Fundację 15 lipca 2022 r.),
- środki na 2024 r. – w czterech transzach⁴² po 264,2 tys. zł (łącznie 1056,7 tys. zł), przy czym umowę finansową w sprawie przekazania dotacji na 2024 r. zawarto 29 maja 2024 r. (po zatwierdzeniu w dniu 28 maja 2024 r. sprawozdania za I półrocze 2023 r. złożonego przez Fundację 14 lipca 2023 r.),

b) § 2 ust. 2, 3, 5 i 6 umowy dotacji z 2023 r., tj.:

- środki na 2023 r. – w czterech transzach⁴³ po 75,0 tys. zł (łącznie 300,0 tys. zł),
- środki na 2024 r. – w czterech transzach⁴⁴ po 87,5 tys. zł (łącznie 350,0 tys. zł), z których transzę I otrzymano 9 dni, a transzę II 16 dni po terminach

⁴⁰ 19 stycznia, 22 marca, 20 czerwca i 27 września.

⁴¹ 13 lutego, 22 marca, 29 czerwca, 20 września.

⁴² 31 maja, 31 maja, 23 czerwca, 27 września.

⁴³ 13 marca, 22 marca, 26 czerwca, 25 września.

⁴⁴ 23 stycznia, 16 kwietnia, 17 czerwca, 27 września.

określonych w § 2 ust. 6 lit. a i b ww. umowy; umowę finansową w sprawie przekazania dotacji na 2024 r. Fundacja podpisała 15 grudnia 2023 r. (po zatwierdzeniu w dniu 14 grudnia 2023 r. sprawozdania za I półrocze 2023 r. złożonego 14 lipca 2023 r.).

(akta kontroli str. 31-1100, 1641-1645, 2634-płyta CD, 2817-płyta CD)

13. Do końca 2024 r. Fundacja poniosła wydatki w ramach realizacji umowy dotacji z 2022 r. w łącznej wysokości 2123,6 tys. zł (bez kosztów administracyjnych), a w ramach umowy dotacji z 2023 r. – 456,8 tys. zł.

Badaniem w zakresie kwalifikowalności wydatków poniesionych ze środków otrzymanych z Funduszu:

- a) w ramach umowy dotacji z 2022 r. objęto środki w wysokości 163,4 tys. zł związane z pomocą udzieloną na podstawie skontrolowanych wniosków (pkt 10 wystąpienia pokontrolnego) oraz inne wydatki w wysokości 822,5 tys. zł dobrane w sposób celowy (dokonane na podstawie dowodów księgowych w 2022 r., bony żywnościowe i towarowe), tj. łącznie 985,9 tys. zł, co stanowiło 46% wydatków ogółem na udzielenie pomocy poniesionych do 31 grudnia 2024 r. w ramach tej umowy (bez kosztów administracyjnych),
- b) w ramach umowy dotacji z 2023 r. objęto środki w wysokości 78,2 tys. zł związane z pomocą udzieloną na podstawie skontrolowanych wniosków (pkt 10 wystąpienia pokontrolnego) oraz inne wydatków w wysokości 65,0 tys. zł dobrane w sposób celowy (bony żywnościowe i towarowe), tj. łącznie 143,2 tys. zł, co stanowiło 31% wydatków ogółem poniesionych na udzielenie pomocy do 31 grudnia 2024 r. w ramach tej umowy (bez kosztów administracyjnych).

W wyniku badania wydatków poniesionych na udzielenie pomocy w ramach umowy dotacji z 2022 r. stwierdzono, że były one:

- niezbędne do realizacji zadań (§ 3 ust. 9 lit. a ww. umowy), z wyjątkiem wydatków opisanych w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”,
- racjonalne i efektywne (§ 3 ust. 9 lit. b), z wyjątkiem wydatków opisanych w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”,
- faktycznie poniesione w okresie realizacji zadań wskazanych w umowie dotacji (§ 3 ust. 9 lit. c),
- udokumentowane (§ 3 ust. 9 lit. e), z wyjątkiem wydatków opisanych w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”,
- przewidziane w kosztorysach (§ 3 ust. 9 lit. f),
- poniesione wyłącznie na realizację przedmiotu umowy dotacji (§ 3 ust. 1), z wyjątkiem wydatków opisanych w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”,
- dokonane w wysokości i w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań (§ 3 ust. 3 lit. c), z wyjątkiem wydatków opisanych w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1385-1445, 2360, 2634-płyta CD, 2817-płyta CD)

W wyniku badania wydatków poniesionych na udzielenie pomocy w ramach umowy dotacji z 2023 r. stwierdzono, że były one:

- niezbędne do realizacji zadań (§ 3 ust. 9 lit. a umów dotacji), z wyjątkiem wydatków opisanych w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”,
- racjonalne i efektywne (§ 3 ust. 9 lit. b), z wyjątkiem wydatków opisanych w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”,
- faktycznie poniesione w okresie realizacji zadań wskazanych w umowach dotacji (§ 3 ust. 9 lit. c),
- udokumentowane (§ 3 ust. 9 lit. e), z wyjątkiem wydatków opisanych w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”,
- przewidziane w kosztorysach (§ 3 ust. 9 lit. f),

- poniesione wyłącznie na realizację przedmiotu umowy dotacji (§ 3 ust. 1), z wyjątkiem wydatków opisanych w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”,
- dokonane w wysokości i w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań (§ 3 ust. 3 lit. c), z wyjątkiem jednego wydatku opisanego w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1462-1541)

14. Wydatki objęte badaniem w ramach pkt 13 wystąpienia pokontrolnego zostały poniesione w formie przelewów bankowych bezpośrednio z dwóch rachunków bankowych wyodrębnionych do obsługi dotacji, zgodnie z § 3 ust. 4 i 5 umów dotacji z 2022 r. i 2023 r., z wyjątkiem wydatków w wysokości 0,5 tys. zł, które opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1385-1541)

15. Fundacja nie prowadziła do 2024 r. wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych z Funduszu środków dotacji, a do 2025 r. także dokonywanych z tych środków wydatków (kosztów) administracyjnych związanych z realizacją dwóch umów dotacji, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Prowadzona natomiast zgodnie z § 8 ust. 9 umowy dotacji z 2022 r. i § 9 ust. 6 umowy dotacji z 2023 r. wyodrębniona ewidencja księgowa kosztów pokrywanych ze środków dotacji nie była opatrzona klauzulą „Sfinansowano ze środków Funduszu Sprawiedliwości”, co również opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1615-1640)

16. Zbadane dowody księgowe (dotyczące wydatków opisanych w pkt 13 wystąpienia pokontrolnego), zgodnie z § 8 ust. 11 i 12 umowy dotacji z 2022 r. i § 9 ust. 8 i 9 umowy dotacji z 2023 r., na ogół spełniały wymagania określone w art. 21 i 22 ustawy o rachunkowości. Zostały również opisane na ich odwrocie w sposób trwały i z wykorzystaniem wzoru opisu dokumentu finansowo-księgowego stanowiącym zał. nr 6 do umów dotacji z 2022 r. i 2023 r. W opisie dowodów zawarto m.in. informacje: „Projekt (s)fiansowany ze środków Ministerstwa Sprawiedliwości w ramach Funduszu Sprawiedliwości”.

W przypadku realizacji umowy dotacji z 2022 r., na dowodach księgowych wystawionych 2022 r.⁴⁵ brak było podpisów „Sprawdzono pod względem merytorycznym” i „Sprawdzono pod względem formalnym i rachunkowym” oraz numerów ewidencyjnych, natomiast na dowodach księgowych wystawionych w I połowie 2023 r. – podpisy te sukcesywnie uzupełniano po dacie zapłaty. Powyższe nieprawidłowości zostały stwierdzone przez Dysponenta Funduszu podczas kontroli doraźnej, która została przeprowadzona w Fundacji, w okresie od 8 sierpnia do 31 października 2023 r. (co opisano w pkt. 24 niniejszego wystąpienia pokontrolnego).

Członek Zarządu, koordynator projektu, wyjaśnił, że nieprawidłowość polegająca na braku opisanie dokumentów księgowych z 2022 r., spowodowana była omyłką ówczesnej księgowej w tym zakresie. Dokumenty te są na bieżąco poprawiane, tak aby były zgodne z wymogami umowy zawartej przez Fundację z Ministerstwem.

(akta kontroli str. 1385-1445, 1615-1640, 2391-2408)

Stwierdzono, że dowody księgowe dotyczące wydatków na udzielenie pomocy w ramach umowy dotacji z 2023 r.:

- na odwrocie niektórych dowodów nie wskazano dat płatności,
- na odwrocie niektórych dowodów nie wskazano nadanego numeru ewidencyjnego,

⁴⁵ Bez kosztów administracyjnych na łączną kwotę 696 tys. zł.

- dwa dowody nie zawierały podpisów potwierdzających dokonanie kontroli formalno-rachunkowej,
 - jeden dowód nie zawierał podpisu koordynatora projektu potwierdzającego dokonanie kontroli merytorycznej,
 - pomoc w formie bonów żywnościowych o wartości 0,5 tys. zł została udokumentowana notą księgową, w której wykazano wydanie bonów o wartości 0,2 tys. zł (mniej o 0,3 tys. zł),
- co naruszało postanowienia umowy dotacji z 2023 r. i zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1462-1541)

17. Poniesione przez Fundację do końca 2024 r. koszty administracyjne związane z realizacją umów dotacji z 2022 r. i 2023 r. wyniosły łącznie 542,7 tys. zł. Dotyczyły przede wszystkim czynszów najmu pomieszczeń dla oddziałów i lokalnych punktów pomocy, kosztów utrzymania tych pomieszczeń (m.in. energia elektryczna, woda, wywóz odpadów, sprzątanie), wyposażenia oddziałów i lokalnych punktów pomocy, zakupu usług informatycznych i księgowych, usług pocztowych i telefonicznych, wynagrodzeń: koordynatora projektu, pracowników administracyjnych i samodzielnej księgowej, a także zakupu materiałów biurowych.

(akta kontroli str. 1646-1696)

18. Fundacja nie była zobowiązana do stosowania ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych⁴⁶ w zakresie realizacji badanych umów dotacji. W Fundacji nie obowiązywały wewnętrzne procedury dotyczące dokonywania zakupu towarów i usług, które obejmowały środki z Funduszu.

Zgodnie z § 5 ust. 2 umowy dotacji z 2022 r. i § 6 ust. 2 umowy dotacji z 2023 r. Wykonawca, który nie jest z mocy ustawy Pzp zobowiązany do jej stosowania, wydając środki pochodzące z dotacji na zakupy towarów i usług⁴⁷, ma obowiązek stosować określone w ustawie Pzp zasady równego traktowania, uczciwej konkurencji i przejrzystości w odniesieniu do zamówień klasycznych, których wartość jest równa lub przekracza kwotę 130 tys. zł.

W ramach realizacji umowy dotacji z 2022 r.⁴⁸ oraz umowy dotacji z 2023 r.⁴⁹ zbadano przebieg trzech postępowań w formie zapytań ofertowych na dostawę bonów żywnościowych i bonów towarowych na zakup odzieży, obuwia, bielizny oraz środków higieny osobistej. Przedmiot zamówień obejmował zakup bonów o łącznej wartości 269,5 tys. zł, z tego: żywnościowych – 174,0 tys. zł i towarowych – 95,5 tys. zł.

- a) W zapytaniu ofertowym nr 1/2022 z 12 kwietnia 2022 r.⁵⁰ opublikowanym na stronie internetowej Fundacji, określono m.in.:
- przedmiot zamówienia, który obejmował zakup bonów żywnościowych, w formie papierowej, o nominale 10 zł w łącznej liczbie 10 000 szt. oraz bonów towarowych, w formie papierowej, o nominale 20 zł w łącznej liczbie 3000 szt.;
 - termin realizacji umowy: 22 kwietnia 2022 r. – 31 grudnia 2025 r.;

⁴⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 1320.

⁴⁷ W przypadku umowy dotacji z 2022 r. – przewidzianych w § 36 ust. 1 pkt 9, 12, 14-20 rozporządzenia w sprawie Funduszu, a w przypadku umowy dotacji z 2023 r. – przewidzianych w § 39 ust. 1 pkt 4, 6, 12, 13 tego rozporządzenia.

⁴⁸ Zapytanie ofertowe nr 1/2022 z 12 kwietnia 2022 r. o wartości na: bony żywnościowe – 100 tys. zł i bony towarowe – 60 tys. zł; zapytanie ofertowe nr 5/2023 z 8 września 2023 r. o wartości na bony żywnościowe – 6,5 tys. zł.

⁴⁹ Zapytanie ofertowe nr 1/2023 z 14 marca 2023 r. o wartości na: bony żywnościowe – 67,5 tys. zł i bony towarowe – 35,5 tys. zł.

⁵⁰ W zakresie umowy dotacji z 2022 r.

- każdy bon musi być oznaczony zakazem sprzedaży wyrobów tytoniowych i alkoholowych na podstawie bonu;
- kryteria wyboru oferty (cena – 50% oceny końcowej, ilość sklepów akceptujących bony – 50%⁵¹);
- termin i miejsce składania ofert do dnia 20 kwietnia 2022 r. (7 dni od daty upublicznienia zapytania ofertowego, za pośrednictwem poczty email: info@fundacje.net);
- oferent obowiązany był złożyć oświadczenie o braku powiązań z zamawiającym (wg określonego wzoru).

(akta kontroli str. 2225-2238)

W dniu 20 kwietnia 2022 r. dostawca bonów złożył ofertę, w której wskazano m.in.:

- wartość zamówienia: kupony żywieniowe – 101,2 tys. zł⁵², kupny podarunkowe 60,7 tys. zł⁵³;
- kuponami podarunkowymi można płacić na terenie całej Polski w ponad 60 000 punktów handlowych, a kuponami żywieniowymi – w ponad 25 000;
- szerokość asortymentu dostępnego w punktach honorujących Kupony Podarunkowe Pass – jest praktycznie nieograniczona;
- za Kupony Żywieniowe Pass można zakupić gotowe posiłki oraz artykuły spożywcze (z wyłączeniem papierosów i alkoholu) do samodzielnego przygotowania posiłku.

Do ww. oferty dołączono m.in. stosowne oświadczenie o braku powiązań z zamawiającym oraz wykaz punktów akceptujących kupony.

(akta kontroli str. 2239-2257)

W dniu 21 kwietnia 2022 r. koordynator sporządził i podpisał protokół z postępowania „zasad równego traktowania” wyboru oferty dot. zapytania nr 1/2022, w którym zawarto m.in. poniższe informacje:

- zapytanie zostało zamieszczone na stronie www.fundacje.net/ogłoszenia/ w dniu 12 kwietnia 2022 r. oraz wysłane w tym dniu do 5 podmiotów;
- w dniu 20 kwietnia 2022 r. wpłynęła 1 oferta;
- ww. oferta spełnia warunki uczestnictwa w postępowaniu;
- wybrana została oferta ww. firmy.

(akta kontroli str. 2258-2263)

b) W zapytaniu ofertowym nr 1/2023 z 14 marca 2023 r.⁵⁴ opublikowanym na stronie internetowej Fundacji, określono m.in.:

- przedmiot zamówienia, który obejmował zakup bonów żywnościowych, w formie papierowej, o nominale 10 zł w łącznej liczbie 6750 szt. (w 2023 r. – zakup 2000 szt., 2024 r. – 2250 szt., 2025 r. – 2500 szt.) oraz bonów towarowych, w formie papierowej, o nominale 20 zł w łącznej liczbie 1775 szt. (w 2023 r. – zakup 500 szt., 2024 r. – 625 szt., 2025 r. – 650 szt.);
- termin realizacji umowy – 21 marca 2023 r. – 31 grudnia 2025 r.;
- każdy bon musi być oznaczony zakazem sprzedaży wyrobów tytoniowych i alkoholowych na podstawie bonu;

⁵¹ Od 95-100 sklepów – 1 pkt; 101-110 – 2 pkt; 111-130 – 3 pkt; 131-150 – 4 pkt; 151-170 – 5 pkt; pow. 170 – 6 pkt. (wyliczane wg wzoru: ilość punktów wg tabeli np. 6 x 100 x 50%).

⁵² W latach: 2022 r., 2023 r., 2024 r. i 2025 r. – po 25,3 tys. zł.

⁵³ W latach: 2022 r., 2023 r., 2024 r. i 2025 r. – po 15,2 tys. zł.

⁵⁴ W zakresie umowy dotacji z 2023 r.

- kryteria wyboru oferty (cena – 50% oceny końcowej, ilość sklepów akceptujących bony – 50%⁵⁵);
- termin i miejsce składania ofert do dnia 21 marca 2023 r. (7 dni od daty upublicznienia zapytania ofertowego, za pośrednictwem poczty email: info@fundacje.net);
- oferent obowiązany był złożyć oświadczenie o braku powiązań z zamawiającym (wg określonego wzoru).

(akta kontroli str. 2264-2272)

W dniu 21 marca 2023 r. dostawca bonów złożył ofertę, w której wskazano m.in.:

- wartość zamówienia: kupony żywieniowe – 68,3 tys. zł⁵⁶, kupony podarunkowe 35,9 tys. zł⁵⁷;
- kuponami podarunkowymi można płacić na terenie całej Polski w ponad 60 000 punktów handlowych, a kuponami żywieniowymi – w ponad 25 000;
- szerokość asortymentu dostępnego w punktach honorujących Kupony Podarunkowe Pass – jest praktycznie nieograniczona;
- za Kupony Żywieniowe Pass można zakupić gotowe posiłki oraz artykuły spożywcze (z wyłączeniem papierosów i alkoholu) do samodzielnego przygotowania posiłku.

Do ww. oferty dołączono m.in. stosowne oświadczenie o braku powiązań z zamawiającym oraz wykaz punktów akceptujących kupony.

(akta kontroli str. 2273-2309)

W dniu 21 marca 2023 r. Koordynator sporządził i podpisał protokół z postępowania „zasad równego traktowania” wyboru oferty dot. zapytania nr 1/2023, w którym zawarto m.in. poniższe informacje:

- zapytanie zostało zamieszczone 14 marca 2023 r. na stronie www.fundacje.net/ogloszenia/ oraz wysłane w tym dniu do 5 podmiotów;
- w dniu 21 marca 2023 r. wpłynęła 1 oferta;
- ww. oferta spełnia warunki uczestnictwa w postępowaniu;
- wybrana została oferta ww. firmy.

(akta kontroli str. 2310-2315)

c) W zapytaniu ofertowym nr 5/2023 z 8 września 2023 r.⁵⁸ opublikowanym na stronie internetowej Fundacji, określono m.in.:

- przedmiot zamówienia, który obejmował zakup bonów żywnościowych, w formie papierowej, o nominale 10 zł w łącznej liczbie 651 szt.;
- termin realizacji umowy – 15 września 2023 r. – 31 grudnia 2023 r.;
- każdy bon musi być oznaczony zakazem sprzedaży wyrobów tytoniowych i alkoholowych na podstawie bonu;
- kryteria wyboru oferty (cena – 50% oceny końcowej, ilość sklepów akceptujących bony – 50%⁵⁹);
- termin i miejsce składania ofert do dnia 15 września 2023 r. (7 dni od daty upublicznienia zapytania ofertowego, za pośrednictwem poczty email: info@fundacje.net);

⁵⁵ Od 81-100 sklepów – 1 pkt; 101-110 – 2 pkt; 111-130 – 3 pkt; 131-150 – 4 pkt; 151-170 – 5 pkt; pow. 170 – 6 pkt. (wyliczane wg wzoru: ilość punktów wg tabeli np. 6 x 100 x 50%).

⁵⁶ W latach: 2023 r. – 20,2 tys. zł, 2024 r. – 22,8 tys. zł, 2025 r. – 25,3 tys. zł.

⁵⁷ W latach: 2023 r. – 10,1 tys. zł, 2024 r. – 12,7 tys. zł, 2025 r. – 13,2 tys. zł.

⁵⁸ W zakresie umowy dotacji z 2022 r.

⁵⁹ Od 95-100 sklepów – 1 pkt; 101-110 – 2 pkt; 111-130 – 3 pkt; 131-150 – 4 pkt; 151-170 – 5 pkt; pow. 170 – 6 pkt. (wyliczane wg wzoru: ilość punktów wg tabeli np. 6 x 100 x 50%).

- oferent obowiązany był złożyć oświadczenie o braku powiązań z zamawiającym (wg określonego wzoru).

(akta kontroli str. 2316-2327)

W dniu 15 września 2023 r. dostawca bonów złożył ofertę, w której wskazano m.in.:

- wartość zamówienia: kupony żywieniowe – 6,6 tys. zł;
- kuponami żywieniowymi można płacić na terenie całej Polski w ponad 25 000 punktów handlowych;
- za Kupony Żywieniowe Pass można zakupić gotowe posiłki oraz artykuły spożywcze (z wyłączeniem papierosów i alkoholu) do samodzielnego przygotowania posiłku.

Do ww. oferty dołączono m.in. stosowne oświadczenie o braku powiązań z zamawiającym oraz wykaz punktów akceptujących kupony.

(akta kontroli str. 2328-2353)

W dniu 15 września 2023 r. koordynator sporządził i podpisał protokół z postępowania „zasad równego traktowania” wyboru oferty dot. zapytania nr 5/2023, w którym zawarto m.in. poniższe informacje:

- zapytanie zostało zamieszczone 8 września 2023 r. na stronie www.fundacje.net/ogloszenia/ oraz wysłane w tym dniu do 5 podmiotów;
- w dniu 15 września 2023 r. wpłynęła 1 oferta;
- ww. oferta spełnia warunki uczestnictwa w postępowaniu;
- wybrana została oferta ww. firmy.

(akta kontroli str. 2354-2359)

Stwierdzono, że w wyniku ww. zapytań ofertowych 1/2022 i 1/2023 przyjęto oferty wykonawcy i zrealizowano zamówienia, które w zakresie zakupu bonów towarowych (kuponów podarunkowych) były niezgodne z warunkami określonymi w ww. zapytaniach (możliwy był za nie zakup m.in. wyrobów tytoniowych i alkoholowych) – co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Ponadto w wyniku zapytania ofertowego 1/2023 (na podstawie umowy dotacji z 2023 r. zawartej w wyniku rozstrzygnięcia XIII otwartego konkursu ofert⁶⁰), dokonano wydatku na zakup bonów towarowych (kuponów podarunkowych), na podstawie których beneficjenci mogli dokonać zakupu szerszej gamy produktów niż zgodna zakresem oferty złożonej przez Fundację na ten konkurs (zakup odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej) – co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

W latach 2022-2024 Fundacja dokonała wydatków na zakup ww. bonów towarowych (kuponów podarunkowych) w łącznej kwocie 67,5 tys. zł, z tego z tytułu realizacji umowy dotacji z 2022 r. – 45,0 tys. zł i umowy dotacji z 2023 r. – 22,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 2360)

19. Kwartalne informacje dotyczące wykorzystania środków dotacji, o których mowa w § 34 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie Funduszu, były przekazywane Ministrowi w latach 2022-2024 (I półrocze), a w przypadku umowy dotacji z 2023 r. – od tego roku, w terminach⁶¹ określonych w ww. przepisie, a także w § 10 ust. 2 umowy

⁶⁰ Na powierzenie realizacji zadań ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości w zakresie udzielania pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osobom im najbliższym, dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszeń, fundacji, organizacji i instytucji na lata 2023-2025.

⁶¹ Jeżeli koniec terminu przypadał na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływał następnego dnia, który nie był dniem wolnym od pracy ani sobotą.

dotacji z 2022 r. oraz § 11 ust. 2 umowy dotacji z 2023 r.⁶² Były składane za pomocą systemu AFS oraz za pośrednictwem operatora pocztowego lub platformy ePUAP, zgodnie z § 10 ust. 9 i 10 umowy dotacji z 2022 r. oraz § 11 ust. 10 i 11 umowy dotacji z 2023 r.

Ministerstwo nie zgłaszało uwag do samych informacji kwartalnych, które były sporządzane przez Fundację według wzoru określonego w załączniku nr 5 do umów dotacji z 2022 r. i 2023 r. Ewentualne korekty tych informacji były dokonywane po uwagach zgłaszanych do półrocznych sprawozdań z wykonania umów dotacji, które opisano w pkt 22 wystąpienia pokontrolnego.

Fundacja przekazywała również Ministrowi (drogą elektroniczną na adresy e-mail opiekunów projektów) pełne wyciągi bankowe z wyodrębnionych rachunków bankowych dla otrzymywanych dotacji w terminach określonych w § 10 ust. 1 lit. a umowy dotacji z 2022 r. i § 11 ust. 1 lit. a umowy dotacji z 2023 r., tj. do 10 dnia następnego miesiąca.

(akta kontroli str. 31-1100, 1705-1719, 2634-płyta CD, 2817-płyta CD)

20. Fundacja przekazywała co miesiąc Ministrowi (za pośrednictwem platformy ePUAP) wykazy osób, którym udzielono pomocy w latach 2022-2024 (I półrocze), sporządzone zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 9 do umów dotacji z 2022 r. i 2023 r., w terminach określonych w § 10 ust. 14 umowy dotacji z 2022 r. i § 11 ust. 15 umowy dotacji z 2023 r., tj. do 10 dnia następnego miesiąca.

(akta kontroli str. 31-1100, 1710-1719, 2634-płyta CD, 2817-płyta CD)

21. Fundacja po terminach określonych w dwóch badanych umowach dotacji oraz w nieprawidłowych wysokościach dokonała zwrotów niewykorzystanych kwot dotacji otrzymanych na 2023 r. i 2024 r., a w przypadku umowy dotacji z 2022 r. również środków otrzymanych na 2022 r.⁶³, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 2138-2187)

22. Fundacja przekazywała Ministrowi w latach 2022-2024:

- półroczne sprawozdania z wykonania umów dotacji, o których mowa w § 34 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie Funduszu, za pomocą systemu AFS oraz za pośrednictwem operatora pocztowego lub platformy ePUAP, w terminach określonych w § 10 ust. 3 umowy dotacji z 2022 r. oraz § 11 ust. 3 umowy dotacji z 2023 r.⁶⁴, które sporządzono zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 2 do ww. umów dotacji,
- dokumentację finansowo-księgową i dokumentację związaną z udzielaną pomocą w ramach umowy dotacji z 2022 r.⁶⁵ i z 2023 r.⁶⁶, o które występował Minister (po złożeniu przez Fundację półrocznych sprawozdań).

⁶² Do 15 kwietnia danego roku za I kwartał, do 15 lipca danego roku za II kwartał, do 15 października danego roku za III kwartał i do 15 stycznia następnego roku za IV kwartał roku poprzedniego.

⁶³ Pomimo zwrotu części środków z tytułu rozliczania kosztów administracyjnych za 2022 r. wskazanych przez Dysponenta Funduszu (umowa dotacji z 2022 r.), z wyliczenia wynika, że nadal występuje przekroczenie tych kosztów o 0,9%, tj. o ok. 7,6 tys. zł.

⁶⁴ Do 15 lipca danego roku za I półrocze i do 15 stycznia następnego roku za II półrocze roku poprzedniego.

⁶⁵ Pisma Ministerstwa: z 22 lipca 2022 r. o przedłożenie 47 wybranych wniosków o udzielenie pomocy oraz 32 wybranych dokumentów finansowo-księgowych, z 2 lutego 2023 r. o przedłożenie 61 wniosków, a pismem z 20 lutego 2023 r. o przedłożenie 34 dokumentów finansowo-księgowych, z 25 lipca 2023 r. o przedłożenie 56 wniosków i 35 dokumentów finansowo-księgowych, z 30 stycznia 2024 r. o przedłożenie 56 wniosków i 40 dokumentów finansowo-księgowych, z 6 sierpnia 2024 r. o przedłożenie 58 wniosków i 20 dokumentów finansowo-księgowych.

⁶⁶ Pisma Ministerstwa: z 20 lipca 2023 r. o przedłożenie wszystkich złożonych przez beneficjentów wniosków o udzielenie pomocy i 13 wybranych dokumentów finansowo-księgowych, z 16 stycznia

W przypadku wskazania przez Ministra braków ww. dokumentacji Fundacja dokonywała stosownych korekt i uzupełnień.

Półroczne sprawozdanie z wykonania umowy dotacji z 2022 r.:

- za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2022 r. złożone 15 lipca 2022 r. zostało zaakceptowane przez Ministra 2 lutego 2023 r.,
- za okres od 1 lipca do 31 grudnia 2022 r. złożone 14 stycznia 2023 r. zostało zaakceptowane przez Ministra 7 września 2023 r.,
- za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2023 r. złożone 14 lipca 2023 r. zostało zaakceptowane przez Ministra 28 maja 2024 r.,
- za okres od 1 lipca do 31 grudnia 2023 r. złożone 15 stycznia 2024 r. nie zostało zatwierdzone przez Ministra do 14 lutego 2025 r.,
- za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r. złożone 15 lipca 2024 r. zostało zaakceptowane przez Ministra 17 lutego 2025 r.

Półroczne sprawozdanie z wykonania umowy dotacji z 2023 r.:

- za okres od 7 marca do 30 czerwca 2023 r. złożone 14 lipca 2023 r. zostało zaakceptowane przez Ministra 14 grudnia 2023 r.,
- za okres od 1 lipca do 31 grudnia 2023 r. złożone 15 stycznia 2024 r. nie zostało zatwierdzone przez Ministra do 14 lutego 2025 r.,
- za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r. złożone 15 lipca 2024 r. nie zostało zatwierdzone przez Ministra do 14 lutego 2025 r.

Umowy dotacji z 2022 r. i 2023 r. były w trakcie realizacji do 31 grudnia 2025 r.

(akta kontroli str. 31-1100, 1697-1704, 1720-2137)

23. Fundacja przeprowadziła dwie zewnętrzne ewaluacje skuteczności realizacji zadań w ramach umowy dotacji z 2022 r. w IV kwartale 2022 r. i 2023 r., a także w IV kwartale 2023 r. jedną ewaluację dotyczącą umowy dotacji z 2023 r. Nie przeprowadziła natomiast dwóch ewaluacji w IV kwartale 2024 r., do czego była zobowiązana § 10 ust. 12 umowy dotacji z 2022 r. i § 11 ust. 13 umowy dotacji z 2023 r., co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Zawarte w ewaluacjach rekomendacje dotyczyły przede wszystkim poprawności formalnej wniosków beneficjentów oraz dokumentów księgowych, sposobów dotarcia do większej grupy beneficjentów, zagrożeń realizacji wskaźników projektowych.

Z wyjaśnień koordynatora projektu, członka Zarządu Fundacji wynikało, że wdrożono środki naprawcze, które przyniosły efekty (w szczególności w zakresie wzrostu liczby beneficjentów).

(akta kontroli str. 2519-2570)

24. Wobec Fundacji zostały wszczęte do końca 2024 r., przez Ministra, trzy postępowania administracyjne w sprawie kontroli prawidłowości wydatkowania środków Funduszu:

- w ramach umowy dotacji z 2022 r.:
 - 1) w dniu 15 lutego 2023 r., dotyczące wykorzystania dotacji otrzymanej na 2022 r., które po co miesięcznym wyznaczaniu (od marca 2023 r.) nowego terminu załatwienia sprawy, zostało umorzone w całości decyzją Ministra z 16 października 2023 r. Z uzasadnienia tej decyzji wynika, że podczas weryfikacji sprawozdań za I i II półrocze 2022 r. stwierdzono nieprawidłowości skutkujące uznaniem części dotacji w wysokości 49,1 tys. zł⁶⁷, jako

2024 r. o przedłożenie 41 wybranych wniosków i 21 dokumentów finansowo-księgowych, z 18 lipca 2024 r. o przedłożenie 26 wniosków i 19 dokumentów finansowo-księgowych.

⁶⁷ Przekroczenie kosztorysu dwóch z realizowanych zadań (ogółem o 8,2 tys. zł), udzielnie łącznie 37 godzin porad prawnych pod limit podstawowy, bez uprzedniej zgody Ministra (3,7 tys. zł), wykazanie w zestawieniu innej kwoty niż wynikająca z wyciągu bankowego (0,6 tys. zł), nieprawidłowe poniesienie

- wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem. Fundacja zwróciła ww. kwotę wraz z odsetkami liczonymi od dnia otrzymania dotacji.
- 2) w dniu 15 lutego 2024 r., które dotyczyło wykorzystania dotacji otrzymanej na 2023 r. i nie zostało zakończone do 14 lutego 2025 r.;
 - w ramach umowy dotacji z 2023 r.:
 - 3) w dniu 13 lutego 2024 r., które dotyczyło wykorzystania dotacji otrzymanej na 2023 r. i nie zostało zakończone do 14 lutego 2025 r.

Z wyjaśnień koordynatora projektu, członka Zarządu Fundacji wynikało, że nie są Fundacji znane przyczyny wszczynania takich postępowań. W ich toku Ministerstwo nie żądało żadnych dodatkowych dokumentów, poza przekazanymi wcześniej przez Fundację: półrocznymi sprawozdaniami i losowo wybranymi teczkami beneficjentów oraz dokumentami księgowymi.

(akta kontroli str. 2519-2525, 2571-2633)

W Fundacji, działając na podstawie art. 43 § 14 kkw oraz § 35 rozporządzenia w sprawie Funduszu, Ministerstwo w zakresie prawidłowości realizacji zadań na podstawie umowy dotacji z 2022 r. przeprowadziło:

- wizytę monitoringową, w dniach 23-24 marca 2022 r., na podstawie której sporządzono „informację pokontrolną”;
- kontrolę doraźną, od 8 sierpnia do 31 października 2023 r., na podstawie której sporządzono protokół kontroli i wystąpienie pokontrolne.

Z uwagi na:

- wykryte w trakcie ww. wizyty monitoringowej oraz udokumentowane nieprawidłowości, zgodnie z § 15 ust. 1 w zw. z § 14 ust. 1 lit. a⁶⁸ umowy dotacji z 2022 r., Fundacji została naliczona kara umowna w wysokości 0,04 tys. zł⁶⁹;
- wykryte w trakcie ww. kontroli oraz udokumentowane w wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości, zgodnie z § 15 ust. 1 w zw. z § 14 ust. 1 lit. a umowy dotacji z 2022 r., Fundacji została naliczona kara umowna w wysokości 0,04 tys. zł⁷⁰.

W wyniku wizyty monitoringowej stwierdzono m.in. nieprawidłowości/uchybień:

- miejsca świadczenia pomocy⁷¹ nie zostały oznakowane aktualnymi tablicami informacyjnymi, co było niezgodne z § 6 ust. 9 ogłoszenia konkursowego;
- miejsca, w których znajdowały się lokalne punkty⁷² były nieczynne w godzinach zadeklarowanych w ofercie;
- LPP w Miastku nie znajdował się w miejscu podanym w ofercie (nie został on utworzony na dzień prowadzenia wizyty monitoringowej).

wydatków na rzecz OPK pełniącej dyżury w Lokalnym Punkcie Pomocy w Miastku (5,2 tys. zł), dokonanie przelewu do ZUS na kwotę wyższą od wynikającej ze sprawozdania (1,5 tys. zł), dokonanie trzech przelewów, dla których nie było odpowiedniej pozycji w sprawozdaniu (4,2 tys. zł) oraz przekroczenie dopuszczalnego progu 25% przeznaczonych na koszty administracyjne (25,7 tys. zł).

⁶⁸ Zgodnie z § 15 ust. 1 umowy, w przypadku wystąpienia co najmniej jednej okoliczności wskazanej w § 14 ust. 1 lit. a-f Dysponent Funduszu, niezależnie od prawa wypowiedzenia umowy, jest uprawniony do obciążenia Wykonawcy karą umowną w kwocie 0,001% łącznej kwoty dotacji, o której mowa w § 2 ust. 1 umowy, za każde stwierdzone naruszenie wymienione w § 14 ust. 1 lit. a-f. Zgodnie z § 14 ust. 1 lit. a Dysponent Funduszu może rozwiązać Umowę za uprzednim wypowiedzeniem, którego okres kończy się w ostatnim dniu miesiąca następującego po dacie odbioru przez Wykonawcę pisma rozwiązującego Umowę, jeżeli Wykonawca realizuje zadania w sposób niezgodny z ofertą lub umową.

⁶⁹ Kwota 41,43 zł, zapłacona 29 września 2022 r.

⁷⁰ Kwota 41,43 zł, zapłacona w dniu 3 czerwca 2024 r.

⁷¹ Ośrodek w Słupsku, LPP w Chojnicach, LPP w Człuchowie, LPP w Bytowie, LPP w Lęborku, LPP w Miastku.

⁷² LPP w Chojnicach, LPP w Człuchowie.

W wyniku kontroli doraźnej stwierdzono m.in. nieprawidłowości/uchybień:

- LPP w Miastku oraz Bytowie były zamknięte w trakcie wizyty kontrolerów,
- W LPP w Łęborku, 10 sierpnia 2023 r. nie było OPK oraz punkt ten był oznakowany tablicą informacyjną, ale wyłącznie wewnątrz budynku,
- OPK⁷³ nie potrafiły wymienić wszystkich zadań realizowanych przez Fundację
- W opisach dokumentów finansowo-księgowych, w punktach 3-6⁷⁴, weryfikacja nastąpiła po dacie zapłaty,
- W dokumencie dotyczącym przeprowadzonej ewaluacji nie zawarto odniesienia się do osiągnięcia zaplanowanych rezultatów i produktów.

W ww. wystąpieniu pokontrolnym wskazano ponadto na różne uchybień we wnioskach 11 beneficjentów⁷⁵.

(akta kontroli str. 2361-2408)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W ofercie złożonej przez Fundację w ramach CXXIX otwartego konkursu ofert z 2021 r., w zakresie działania nr 15 „Pokrywanie kosztów zakupu odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej” określono, że pomoc materialna udzielana będzie osobom pokrzywdzonym przestępstwem w formie bonów żywnościowych lub towarowych, podczas gdy w § 4 ust. 1 ogłoszenia dotyczącego ww. konkursu, nie przewidziano możliwości przyznania dotacji na udzielanie pomocy w formie bonów towarowych. Również w § 36 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia w sprawie Funduszu nie przewidziano możliwości udzielania pomocy w takiej formie.

(akta kontroli str. 54-250)

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił, że ogłoszenie konkursowe CXXIX wskazywało jedynie, że ma być wykonane działanie polegające na zakupie odzieży, chemii gospodarczej czy też kosmetyków, nie wskazywało sposobu wykonania tego działania. Fundacja przygotowując ofertę uznała, że najdogodniejszą formą realizacji tego działania będzie poprzez wydanie bonów towarowych, za które beneficjent będzie mógł samodzielnie zakupić odzież, chemię gospodarczą czy też kosmetyki. Z tych też względów Fundacja zaproponowała w ofercie tę formę realizacji zadania. Koordynator projektu wskazał również, że Ministerstwo nie zastrzegło w tym zakresie błędu czy nieprawidłowości. Po ocenie oferty i jej wyborze do dofinansowania Ministerstwo przesłało do Fundacji pismo o korektę oferty w zakresie elementów, uznanych za błędne. Błędem takim, w ocenie Ministerstwa, nie było realizowanie działania poprzez zakup (a następnie wydanie beneficjentom) bonów towarowych.

(akta kontroli str. 2493-2499)

Zdaniem NIK brak reakcji ze strony Ministerstwa nie może stanowić wystarczającego usprawiedliwienia do nieprzestrzegania przez Fundację warunków konkursu oraz przepisów prawa.

2. W LPP w Bytowie, od 17 sierpnia 2023 r.⁷⁶ do 31 lipca 2024 r., Fundacja zapewniała beneficjentom dostęp do pomocy udzielanej przez specjalistów tylko

⁷³ Dotyczyło: Ośrodka w Słupsku, LPP w Chojnicach, LPP w Człuchowie.

⁷⁴ Pkt 3 – Wydatek został poniesiony zgodnie z ww. umową w zakresie stosowania/bez stosowania ustawy Prawo Zamówień Publicznych; pkt 4 – Sprawdzono pod względem merytorycznym; pkt 5 – Sprawdzono pod względem formalnym i rachunkowym; pkt 6 – Nadano nr ewidencyjny.

⁷⁵ Dokumentacja tych beneficjentów nie została objęta kontrolą NIK.

⁷⁶ Data pierwszego dyżuru OPK obecnej w trakcie oględzin NIK.

dwa razy w tygodniu (środa, czwartek), pomiędzy godz. 8:00 a 16:00, zamiast sześciu dni w tygodniu: od poniedziałku do piątku pomiędzy godz. 7:00 a 20:00, a w soboty pomiędzy godz. 7:00 a 15:00. Stanowiło to naruszenie § 1 ust. 16 umowy dotacji z 2022 r.

Stwierdzono, że w pozostałych ww. dniach i godzinach lokal mógł być wykorzystywany przez wynajmującego na cele realizowane przez inne podmioty⁷⁷.

(akta kontroli str. 1291-1294)

W wyniku kontroli NIK, w dniu 1 sierpnia 2024 r. członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, przedłożył dokumentację fotograficzną, a 7 sierpnia 2024 r. – zaświadczenie o wynajęciu innego lokalu (nr 14) znajdującego się pod tym samym adresem – na wyłączne użytkowanie przez Fundację.

(akta kontroli str. 1307-1324)

3. Na tablicach informacyjnych w siedzibie LPP w Lęborku Fundacja wskazała dane niezgodne z pkt 8 lit. g oferty, tj. „Wykaz planowanych do utworzenia miejsc świadczenia pomocy” (ze zmianami), w których jako dni oraz godziny przyjęć OPK w LPP w Lęborku (lp. 2) określono: środa 14.00 do 19.00 i sobota od 10.00 do 15.00.

Podczas oględzin NIK w dniu 29 czerwca 2024 r. stwierdzono, że na tablicach informacyjnych:

- przed wejściem do budynku w Lęborku przy ul. Krzywoustego 1, w którym znajduje się ten punkt, na drzwiach lokalu Punktu oraz wewnątrz lokalu Punktu wskazano, że miejsce świadczenia pomocy jest czynne w poniedziałek od 9.00 do 14.00 i środę od 9.00 do 14.00,
- po wejściu do budynku na ścianie po lewej stronie (na zbiorczej tablicy) wskazano, że miejsce świadczenia pomocy jest czynne we wtorek od 8.00 do 13.00 i czwartek od 14.00 do 19.00.

(akta kontroli str. 1287-1290)

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił m.in., że w ww. LPP z uwagi na duże zawirowania związane ze zmianami OPK, tablice informujące o umiejscowieniu punktu nie zostały dostosowane do aktualnych godzin jego otwarcia.

W wyniku kontroli NIK, w dniu 18 lipca 2024 r. dane na ww. tablicach informacyjnych zostały zaktualizowane.

(akta kontroli str. 1355-1364)

4. W LPP w Bytowie i w Miastku, w okresie od 20 marca 2024 r. do dnia podpisania umowy z nowym psychologiem⁷⁸, beneficjenci pomocy nie mieli zapewnionego dostępu do pomocy udzielanej przez psychologa, co stanowiło naruszenie § 1 ust. 16 umowy dotacji z 2022 r.

(akta kontroli str. 1291-1294)

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił, że poprzednia psycholog z uwagi na [...] ⁷⁹, w dniu 20 marca 2024 r. złożyła oświadczenie o

⁷⁷ Realizacja Programu „Czyste Powietrze” i zadania mediatora sądowego przy Sądzie Okręgowym w Słupsku.

⁷⁸ Data na 1 str. umowy: 9 sierpnia 2024 r., data podpisu na umowie psychologa – 19 sierpnia 2024 r., data wyrażenia zgody przez Dysponenta Funduszu na zmianę psychologa – 29 lipca 2024 r.

⁷⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) - dalej „uodip”, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

rozwiązaniu umowy w związku z czym pomoc psychologiczna nie była zapewniona od tego dnia. Podkreślił, że był to również okres, w którym Fundacja nie otrzymała od Ministerstwa dotacji na rok 2024 (I i II transzy) ani informacji dotyczącej dalszej realizacji projektu. W związku z czym zgłoszenie nowego psychologa nastąpiło dopiero w lipcu 2024 r., a Minister w dniu 29 lipca 2024 r. wyraził na to zgodę.

W wyniku kontroli NIK, w dniu 28 sierpnia 2024 r. członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, poinformował o usunięciu ww. nieprawidłowości i przedłożył kopię umowy z nowym psychologiem.

(akta kontroli str. 1307-1313, 1325-1354)

5. W Ośrodku w Słupsku, Fundacja w dniu 29 czerwca 2024 r. (sobota) nie zapewniła beneficjentom pomocy osobistego dostępu do OPK, co stanowiło naruszenie § 1 ust. 13 lit. a umowy dotacji z 2022 r. W wyniku przeprowadzonych oględzin przez NIK stwierdzono, że Ośrodek był w tym dniu nieczynny, a wydatek w kwocie 0,25 tys. zł poniesiony na wynagrodzenie OPK należy uznać za niekwalifikowalny i podlegający zwrotowi⁸⁰.

(akta kontroli str. 1272-1273)

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił m.in., że rzeczywiście w tym dniu Ośrodek był nieczynny z uwagi na nagłe zewnętrzne zdarzenia uniemożliwiające OPK stawienie się na dyżurze, a o fakcie tym został poinformowany przed rozpoczęciem dyżuru.

(akta kontroli str. 1355-1364)

6. Fundacja w okresie od 1 stycznia do 23 kwietnia 2024 r., w LPP w Lęborku, nie zapewniła beneficjentom pomocy osobistego i telefonicznego dostępu do OPK, co stanowiło naruszenie § 1 ust. 15 lit a i b umowy dotacji z 2022 r.

(akta kontroli str. 2409-2444)

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił⁸¹, że rzeczywiście w ww. okresie nie było zapewnione wsparcie OPK, ponieważ dotychczasowa OPK przeszła na stanowisko radcy prawnego. Poszukiwania nowego OPK zbiegło się z brakiem informacji ze strony Ministerstwa na temat dalszej działalności Ośrodka i LPP (z uwagi na wstrzymanie wypłat dotacji na 2024 r. – pierwszą transzę wypłacono pod koniec maja 2024 r.).

(akta kontroli str. 2462-2464)

7. W okresie od 24 kwietnia do 6 grudnia 2024 r. w LPP w Lęborku beneficjenci pomocy nie mieli zapewnionego osobistego i telefonicznego dostępu do OPK w wymiarze 10 godz. w tygodniu, co stanowiło naruszenie § 1 ust. 15 lit a i b umowy dotacji z 2022 r. OPK w tym punkcie otrzymywała wynagrodzenie z tytułu pełnienia dyżurów w wymiarze 5 godz. tygodniowo.

(akta kontroli str. 2409-2461)

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił, że na skutek nieporozumienia pomiędzy nową OPK, a Zarządem Fundacji, Zarząd był przekonany, że dyżury są wypełniane 2 razy w tygodniu po 5 godzin.

W wyniku kontroli NIK i podjętych przez Fundację działań naprawczych, od grudnia 2024 r. dołączyła do zespołu nowa OPK w Lęborku, która pełni dyżur raz w tygodniu (5 godz.), a dotychczasowa OPK drugi dzień w tygodniu (5 godz.).

⁸⁰ W Protokole wykonania części umowy zlecenia wykazano wykonywanie zadań OPK m.in. w dniu 29 czerwca 2024 r. w wymiarze 5 godz. – od 8.00 do 13.00.

⁸¹ W odpowiedzi na informacje kontrolera NIK o ustaleniach wskazujących na nieprawidłowości w działalności Fundacji, przekazane Zarządowi Fundacji na podstawie art. 51 ust. 4 ustawy o NIK.

8. Fundacja dokonała płatności w wysokości 0,6 tys. zł za pełnienie dyżurów OPK w Łęborku w dni ustawowo wolne od pracy (1 listopada 2023 r. – 5 godz., 25 grudnia 2023 r. – 5 godz. i 1 maja 2024 r. – 5 godz.), które faktycznie w tych dniach nie zostały zrealizowane.

Wynagrodzenie zostało wypłacone na podstawie „protokołów wykonania części umowy zlecenia”⁸² za listopad i grudzień 2023 r. oraz za maj 2024 r., zatwierdzonych przez koordynatora projektu. Dowody księgowe na podstawie których dokonano płatności z tytułu realizacji usług OPK, były niezgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczych, które dokumentowały⁸³, tj. nie potwierdzały faktycznego przebiegu i zakresu tych operacji. Stanowiło to naruszenie § 11 ust. 3 umowy dotacji z 2022 r.

(akta kontroli str. 2409, 2436-2445)

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił⁸⁴, że w ofercie realizacji zadania wskazane zostały dyżury na 52 tygodnie bez odejmowania świąt i dni wolnych, tym samym, jeżeli dany dyżur przypada w taki dzień, to jest on „odpracowywany” w inny dzień. W protokole są wpisywane daty dyżurów zgodnie z harmonogramem, z tych też względów pojawiają się w nich daty wolne od pracy. Zasada ta zostanie zmieniona od stycznia 2025 r., tak aby ewentualny dzień wolny przypadający w dyżur był odpracowany w inny dzień, ze wskazaniem w protokole daty rzeczywistego dyżuru. Dodatkowo prześlemy do Ministerstwa do akceptacji harmonogram zmian dyżurów w związku z przypadającymi świętami.

Powyższe wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Koordynator projektu potwierdził, że dyżury nie odbyły się w dniach wskazanych w protokołach, a z przedłożonej dokumentacji wynika, że Fundacja wydatkowała środki na usługi. Na podstawie § 8 ust.1 umowy dotacji z 2022 r. na Fundacji ciąży obowiązek uzasadnienia celowości tego wydatku, a zgodnie § 3 ust. 9 lit. b winny być one racjonalne i efektywne. W związku z powyższym ww. wydatki należy uznać za niekwalifikowalne i podlegające zwrotowi.

(akta kontroli str. 2462-2464)

9. W wyniku badania 100 losowo wybranych wniosków beneficjentów, którym Fundacja udzieliła pomocy ze środków Funduszu w ramach dwóch umów dotacji ustalono, iż mimo że na podstawie § 8 ust. 2 umowy dotacji z 2022 r. oraz § 9 ust. 2 umowy dotacji z 2023 r. Fundacja zobowiązała się do bieżącego i kompletnego prowadzenia dokumentacji, w niektórych wnioskach, w części B1 „Udzielona pomoc” w polu „Niniejszym stwierdzam, że pomocy udzielono w rozmiarze i kwotach wskazanych w ww. polach” nie złożono podpisu koordynatora projektu, lecz odcisnięto pieczęć z odwzorowaniem jego ręcznego podpisu, tzw. faksymile. Stanowiło to naruszenie postanowień załącznika nr 3 – wzór wniosku o udzielenie pomocy (część A i B) do umów dotacji z 2022 r. i 2023 r., zgodnie z którymi w ww. polu wymagany był podpis koordynatora.

(akta kontroli str. 1384-1465)

Członek Zarządu Fundacji, koordynator ww. projektów, wyjaśnił m.in., że potwierdzenie składane przez koordynatora było dokonywane albo z użyciem

⁸² Stanowiących m.in. podstawą do zapłaty za wykonane usługi OPK.

⁸³ O czym mowa w art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

⁸⁴ W odpowiedzi na informacje kontrolera NIK o ustaleniach wskazujących na nieprawidłowości w działalności Fundacji.

faksymilii albo podpis był składany przeze niego własnoręcznie. Powód używania faksymilii wynika z dwóch czynników: po pierwsze liczba wniosków beneficjentów i części B1, w których składany jest podpis koordynatora jest tak duża, że zabrakłoby czasu na inne czynności niż tylko składanie podpisu, a po drugie każdorazowe udzielenie pomocy i tak było przez niego akceptowane. Należy zwrócić uwagę, że każda pomoc materialna w Fundacji wydatkowana jest na podstawie zewnętrznych i wewnętrznych dokumentów księgowych. Dla każdej pomocy materialnej wydawana jest nota księgowa, którą koordynator podpisuje elektronicznie, a więc już wtedy akceptuje udzielenie danej pomocy. Z kolei w zakresie pomocy specjalistycznej każdy specjalista przedkłada protokół z wykazem pomocy udzielanej na rzecz konkretnego beneficjenta, w związku z czym akceptacja płatności dla danego specjalisty jest jednocześnie akceptacją pomocy udzielonej danemu beneficjentowi. W związku z czym składanie w części B1 kolejnego podpisu koordynatora jest formalizmem niczym nie uzasadnionym.
(akta kontroli str. 2507-2518)

Zdaniem NIK faktem jest, że do Fundacji wpływa duża liczba wniosków oraz potwierdzanie udzielania pomocy dokonywane jest na podstawie zewnętrznych i wewnętrznych dowodów księgowych, nie mniej jednak jak już wspomniano powyżej, zgodnie z obowiązującymi umowami dotacji, w ww. polach wymagany był podpis koordynatora. Niezaprzeczalnym jest natomiast, że tzw. faksymile jest tylko mechanicznie wykonaną kopią odręcznego podpisu, a nie podpisem. Stosowanie takiej formy kopii podpisu wymagałoby również uzgodnienia i usankcjonowania przez Ministra.

10. W wyniku badania 50 wybranych losowo wniosków osób pokrzywdzonych przestępstwem, świadków oraz osób im najbliższych, którym Fundacja udzieliła pomocy ze środków Funduszu w ramach umowy dotacji z 2022 r. ustalono, iż mimo że zgodnie z § 8 ust. 2 tej umowy Fundacja zobowiązała się do bieżącego i kompletnego prowadzenia dokumentacji:

a) w części A załącznika nr 4 wniosku, w zakresie informacji dotyczących przetwarzania danych osobowych przez Ministerstwo, brakowało podpisu beneficjenta [...] ⁸⁵

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu wyjaśnił m.in., że brak podpisu był oczywistą omyłką.

b) z dokumentacji dotyczącej udzielenia pomocy beneficjentom [...] ⁸⁶ i [...] ⁸⁷, nie wynikało, czy udzielili oni zgodę na przetwarzanie danych osobowych na odpowiednim formularzu czy jej nie udzielili, gdyż jednocześnie zaznaczono opcję „tak” i „nie”.

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu wyjaśnił, że w obu przypadkach zgoda została wyrażona przez beneficjenta. Odpowiedź „nie” na wydrukach, była zaznaczona automatycznie na formularzu elektronicznym i czasami mimo zaznaczenia opcji „tak” w formularzu elektronicznym druk zmienia i zaznacza opcję „nie”, więc wówczas odręcznie zaznaczamy opcję „tak”.

⁸⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

⁸⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

⁸⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

- c) w przypadku beneficjenta [...] ⁸⁸, Koordynator projektu nie potwierdził faktu udzielenia pomocy w rozmiarze i kwotach wskazanych w cz. B wniosku (za lipiec 2024 r.).

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu wyjaśnił m.in., że przy tak dużej liczbie wniosków i części B1 wniosków, mogło dojść do przeoczenia dokumentu.

- d) w przypadku beneficjentów: [...] ⁸⁹ i [...] ⁹⁰, we wnioskach o udzielanie pomocy w cz. B, Koordynator nie złożył podpisu w polu „Niniejszym stwierdzam, że pomocy udzielono w rozmiarze i kwotach wskazanych w ww. polach” oraz w przypadku beneficjenta [...] ⁹¹, również na oświadczeniu do pomocy prawnej.

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu wyjaśnił m.in., że przy tak dużej liczbie wniosków i części B1 wniosków, mogło dojść do przeoczenia dokumentów.

- e) w przypadku beneficjenta [...] ⁹², specjalista udzielający pomocy psychologicznej nie podpisał faktu udzielenia pomocy (widniało tylko jego imię i nazwisko).

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu wyjaśnił m.in., że była to pomyłka specjalisty.

- f) w przypadku beneficjenta [...] ⁹³, nie wskazano kwoty udzielonej pomocy oraz imienia i nazwiska OPK udzielającej pomocy.

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu wyjaśnił m.in., że była to pomyłka OPK.

- g) w przypadku beneficjenta [...] ⁹⁴, nie potwierdzono faktu wyrażenia zgody przez Dysponenta Funduszu na dodatkową liczbę godz. pomocy prawnej.

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu wyjaśnił m.in., że Ministerstwo wyraziło zgodę na dodatkowe 10 godz. pomocy prawnej, a przekroczenie wynikało prawdopodobnie z niepodliczenia tych godz. przez specjalistę.

⁸⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

⁸⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

⁹⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

⁹¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

⁹² Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

⁹³ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

⁹⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

- h) w dokumentacji beneficjentów: [...] ⁹⁵96, [...] ⁹⁷98, [...] ⁹⁹100 i [...] ¹⁰¹102, pomimo udzielenia im pomocy prawnej w wymiarze od 11 do 20 godz., nie znajdowały się plany pomocy wraz z uzasadnieniem.

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił m.in., że:

- specjalista prawdopodobnie sporządził plan pomocy prawnej ale nie dołączył go do teczki (dot. [...] ¹⁰³);
- plan z całą pewnością obejmował analizę toczących się postępowań, a także wsparcie prawne uzależnione od potrzeb oraz wyników tych spraw, plan ten zaginął (dot. [...] ¹⁰⁴);
- specjalista zawsze sporządzał plany pomocy i dołączał je do teczek. Nie zna przyczyn dlaczego ten plan się w niej nie znajdował (dot. [...] ¹⁰⁵ i [...] ¹⁰⁶).

- i) w dokumentacji beneficjentów: [...] ¹⁰⁷ nie zawarto opisu skutków przestępstwa, [...] ¹⁰⁸ nie zawarto opisu skutków przestępstwa oraz miejsca jego popełnienia, [...] ¹⁰⁹ w miejscu na opis skutków przestępstwa, wpisano „konieczna psychoterapia”, [...] ¹¹⁰ nie zawarto opisu skutków przestępstwa.

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu wyjaśnił m.in., że według OPK, niejednokrotnie spotkania, spisywanie relacji wnioskodawców i trwająca rozmowa są na tyle intensywne i długie, że zdarzają się takie omyłkowe niedopatrzenia.

⁹⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

⁹⁶ 13,5 godz.

⁹⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

⁹⁸ 14 godz.

⁹⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹⁰⁰ 12 godz.

¹⁰¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹⁰² 11 godz.

¹⁰³ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹⁰⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹⁰⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹⁰⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹⁰⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹⁰⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹⁰⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹¹⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

- j) w dokumentacji beneficjentów [...] ¹¹¹, [...] ¹¹², [...] ¹¹³, [...] ¹¹⁴, [...] ¹¹⁵, pomimo udzielenia im pomocy prawnej w wymiarze przekraczającym wymiar podstawowy (5 godz.), nie zawarto oświadczeń o konieczności przyznania tej pomocy w wymiarze od 6 do 10 godz.

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu wyjaśnił m.in., że specjaliści zawsze sporządzali oświadczenia ale nie znane są przyczyny ich braku w aktach beneficjentów, natomiast w przypadku beneficjenta [...] ¹¹⁶ – ww. oświadczenie nie zostało dołączone przez pomyłkę.

(akta kontroli str. 1407-1414, 1419-1429, 1435-1445, 2507-2518)

Jednocześnie Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, w dniu 14 lutego 2025 r. zadeklarował, że wszystkie braki zostaną uzupełnione i poprawione w terminie 30 dni, a każdy specjalista będzie zobowiązany do uzupełnienia planów lub oświadczeń.

(akta kontroli str. 2507-2518)

11. W przypadku beneficjenta [...] ¹¹⁷ (jeden wniosek spośród ww. 50 zbadanych), przyznano pomoc prawną w wymiarze przekraczającym 20 godz. w skali roku ¹¹⁸, pomimo iż nie uzyskano stosownej zgody Dysponenta Funduszu. Stanowiło to naruszenie § 1 ust. 18 umowy dotacji z 2022 r.

(akta kontroli str. 1419-1424)

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu wyjaśnił m.in., że w 2023 r. przekroczono liczbę 20 godzin pomocy prawnej o 2 godziny – prawdopodobnie z powodu błędu w podliczeniu liczby godzin (specjalista miał zgodę koordynatora na liczbę godzin od 11 do 20).

(akta kontroli str. 2507-2518)

Mając na uwadze powyższe, wydatki za udzieloną pokrzywdzonej pomoc prawną w łącznym wymiarze 2 godz. należy uznać za niekwalifikowalne i podlegające zwrotowi.

12. W przypadku dwóch beneficjentów [...] ¹¹⁹ ¹²⁰ i [...] ¹²¹ ¹²² (dwa wnioski spośród ww. 50 zbadanych), udzielono im pomocy prawnej w wymiarze od 11 do 20 godz. pomimo niesporządzenia planu pomocy wraz z uzasadnieniem – co stanowiło naruszenie § 1 ust. 17 lit. c umowy dotacji z 2022 r.

¹¹¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹¹² Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹¹³ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹¹⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹¹⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹¹⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹¹⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹¹⁸ 31 godz.

¹¹⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹²⁰ 16 godz.

¹²¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹²² 19 godz.

(akta kontroli str. 1393-1398, 1430-1434)

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu wyjaśnił m.in., że specjalista wskazał, że zapomniał uzupełnić ww. plany pomocy prawnej.

(akta kontroli str. 2507-2518)

W związku z powyższym, wydatki na pomoc prawną w łącznym wymiarze 15 godz. (6 i 9 godz.) należy uznać za niekwalifikowalne i podlegające zwrotowi.

13. W przypadku beneficjentów: [...] ¹²³124, [...] ¹²⁵126, [...] ¹²⁷128, [...] ¹²⁹130, [...] ¹³¹132, pomimo udzielenia im pomocy prawnej w wymiarze przekraczającym wymiar podstawowy (5 godz.), nie sporządzono oświadczeń o konieczności przyznania tej pomocy w wymiarze od 6 do 10 godz. Stanowiło to naruszenie § 1 ust. 17 lit. b umowy dotacji z 2022 r.

(akta kontroli str. 1399-1414, 1435-1445)

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu wyjaśnił, że specjaliści zapomnieli sporządzić ww. oświadczeń bądź nie sporządzili ich przez pomyłkę (dot. [...] ¹³³) albo przeoczenie (dot. [...] ¹³⁴).

(akta kontroli str. 2507-2518)

W związku z powyższym, wydatki na pomoc prawną w łącznym wymiarze 19 godz. (5, 1, 5, 4, 5 godz.) należy uznać za niekwalifikowalne i podlegające zwrotowi.

14. W przypadku beneficjenta [...] ¹³⁵, 14 marca 2023 r. dokonano przelewu kwoty 0,5 tys. zł tytułem dopłaty do czynszu, udokumentowanego notą księgową 004/02/2023 bezpośrednio na jego rachunek, podczas gdy zgodnie ofertą wykonawcy, stanowiącą załącznik nr 1 do umowy dotacji z 2022 r. (str. 123) płatność winna być dokonywana na rachunek bankowy spółdzielni (wspólnoty, zarządcy albo dostawcy mediów) po przedłożeniu przez beneficjenta dokumentów wskazujących, że to on jest zobowiązany do zapłaty i kwoty tego typu płatności.

(akta kontroli str. 1385-1392)

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu wyjaśnił, że płatność na konto beneficjentki, a nie na konto spółdzielni wynikało z faktu, że beneficjentka zdażyła opłacić koszty do spółdzielni, a tym samym została dokonana jej refundacja.

¹²³ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹²⁴ 10 godz.

¹²⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹²⁶ 6 godz.

¹²⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹²⁸ 10 godz.

¹²⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹³⁰ 9 godz.

¹³¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹³² 10 godz.

¹³³ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹³⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹³⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

(akta kontroli str. 2507-2518)

Zdaniem NIK powyższe wyjaśnienia nie mogą stanowić wystarczającego usprawiedliwienia do jednostronnych odstępstw od działań zadeklarowanych w ofercie, która stanowiła załącznik do umowy dotacji z 2022 r. Zatem wydatek w kwocie 0,5 tys. zł należy uznać za niekwalifikowalny i podlegający zwrotowi.

15. W przypadku [...] ¹³⁶¹³⁷, pomimo iż Fundacja zakwalifikowała go do udzielenia pomocy jako osobę najbliższą osobie pokrzywdzonej przestępstwem (jego żonie) i udzieliła mu wsparcia OPK ¹³⁸ oraz pomocy prawnej w wymiarze 19 godz., to 17 godz. tej pomocy prawnej zostało udzielonych w zakresie innych spraw beneficjenta (karnych), w których występował on jako osoba oskarżona. Stanowiło to naruszenie § 3 ust. 1 umowy dotacji z 2022 r., zgodnie z którym pomoc mogła być ona przyznana na realizację przedmiotu umowy.

(akta kontroli str. 1430-1434)

Z wyjaśnień członka zarządu Fundacji, koordynatora projektu, wynikało, że sytuacja tego beneficjenta była trudna do zweryfikowania. Dotyczyła długotrwałego konfliktu na tle rodzinnym i sąsiedzkim. Można było przypuszczać, że stał się ofiarą spisku i nie potrafił z uwagi na nieznajomość przepisów prawa, w sposób świadomy skorzystać z przysługujących mu uprawnień. Jednocześnie Koordynator wyjaśnił, że Fundacja zaprzestała udzielania pomocy temu beneficjentowi po tym jak został on zatrzymany, a następnie aresztowany za stosowanie przemocy wobec swojej żony.

(akta kontroli str. 2507-2518)

W ocenie NIK ww. wyjaśnienia nie mogą stanowić wystarczającego usprawiedliwienia do udzielania pomocy prawnej beneficjentowi w związku ze sprawami sądowymi, w których występował on jako oskarżony. Skutkiem tego poniesiono wydatki z dotacji w kwocie 2,1 tys. zł. ¹³⁹ na cele niezgodne z ww. umową dotacji. Dodać należy, iż na podstawie § 3 ust. 9 lit. a dokonane wydatki winny być niezbędne dla realizacji zadania. W związku z powyższym, ww. kwota stanowi wydatek niekwalifikowalny i podlega zwrotowi.

16. Z dokumentacji beneficjenta [...] ¹⁴⁰ wynika, że 30 sierpnia 2023 r. przyznano mu i rozliczono 2,5 godz. pomocy prawnej ¹⁴¹ w sprawie alimentacyjnej, podczas gdy zgodnie z jego wnioskiem, beneficjent został uznany jako osoba pokrzywdzona przestępstwem groźby karalnej. Stanowiło to naruszenie § 3 ust. 1 umowy dotacji z 2022 r., zgodnie z którym pomoc może być przyznana na realizację przedmiotu umowy.

(akta kontroli str. 1435-1441)

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił m.in., że według specjalisty, najprawdopodobniej zapis w części B1 wniosku został sporządzony błędnie, tj. dotyczył rzeczywiście porady prawnej dotyczącej przestępstw zgłoszonych we wniosku (art. 190 kk, 193 kk), gdyż jak wynika z dokumentacji następny wpis uwzględnia już porady dotyczące tych przestępstw.

¹³⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹³⁷ Wniosek z 11 stycznia 2023 r., nr w rejestrze Fundacji 316

¹³⁸ W wymiarze 1 godz.

¹³⁹ 2,1 tys. zł za 17 godz. pomocy prawnej.

¹⁴⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹⁴¹ Za kwotę 0,3 tys. zł.

W związku z powyższym, wydatek na 2,5 godz. pomocy prawnej należy uznać za niekwalifikowalny i podlegający zwrotowi.

(akta kontroli str. 2507-2518)

17. Dokonano wydatków za pomoc udzieloną w styczniu 2024 r. beneficjentowi [...] ¹⁴², przez doradcę zawodowego, w wymiarze 4 godz., podczas gdy w cz. B wniosku, w poz. 1 wskazano, że ten specjalista udzielał pomocy od godz. 9 do 12, tj. w wymiarze 3 godzin. Stanowiło to naruszenie § 3 ust. 3 lit. c umowy dotacji z 2022 r., zgodnie z którym wydatki na realizację przedmiotu umowy winny być dokonywane w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

(akta kontroli str. 1399-1406)

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił, że specjalista popełnił błąd rachunkowy w zliczaniu godzin pracy.

(akta kontroli str. 2507-2518)

W związku z powyższym wydatek za 1 godz. wynagrodzenia ww. specjalisty należy uznać za niekwalifikowalny i podlegający zwrotowi.

18. W wyniku badania 50 wybranych losowo wniosków osób przebywających lub zwolnionych z zakładu karnego lub aresztu śledczego oraz osób im najbliższych, którym Fundacja udzieliła pomocy ze środków Funduszu w ramach umowy dotacji z 2023 r. ustalono, iż mimo że zgodnie z § 9 ust. 2 tej umowy Fundacja zobowiązała się do bieżącego i kompletnego prowadzenia dokumentacji:

- a) we wniosku [...] ¹⁴³ z 17 sierpnia 2023 r. w części B1 „Udzielona pomoc” nie wykazano kosztów w kwocie 0,5 tys. zł tytułem udzielonej pomocy w formie sfinansowania szkolenia okresowego dla kierowców, co także naruszało § 9 ust. 3 lit. e ww. umowy dotacji ¹⁴⁴ oraz postanowienia załącznika nr 3 – wzór wniosku o udzielenie pomocy (część A i B) do ww. umowy dotacji.

Z wyjaśnień członka Zarządu Fundacji, koordynatora projektu, wynikało m.in., że spowodowane to było przeoczeniem i że wniosek zostanie poprawiony.

- b) rozpatrzony przez Fundację wniosek [...] ¹⁴⁵ z 20 marca 2024 r. ¹⁴⁶ nie został podpisany przez beneficjenta (w części A1 „Wniosek”), co naruszało postanowienia załącznika nr 3 – wzór wniosku o udzielenie pomocy (część A i B) do ww. umowy dotacji.

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił, że ww. wniosek przez pomyłkę nie został podpisany przez beneficjenta. Fakt składania podpisów przy udzielanej beneficjentowi pomocy wskazuje, że wniosek o pomoc beneficjent chciał złożyć. Wniosek zostanie poprawiony.

- c) w zbiorczo potwierdzonej przez koordynatora projektu udzielonej pomocy na podstawie 12 wniosków ¹⁴⁷, w części B1 „Udzielona pomoc” w kolumnie

¹⁴² Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹⁴³ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹⁴⁴ Zgodnie z tym przepisem, w przypadku braku potwierdzenia otrzymania pomocy, koszt ten uznany jest przez Ministra jako niekwalifikowalny.

¹⁴⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej. Niniejsza podstawa prawna dotyczy również wyłączeń w przypisie 147, 148, 149 i 150.

¹⁴⁶ Pomoc w formie paczki higieniczno-odzieżowej z wysyłką 88,33 zł.

¹⁴⁷ Wnioski: [...] z 19 maja 2023 r. (pomoc w łącznej kwocie 6905 zł), [...] z 9 października 2023 r. (pomoc w kwocie 35 zł), [...] z 14 kwietnia 2023 r. (pomoc w łącznej kwocie 755 zł), [...] z 13 maja

„Czytelny podpis beneficjenta; potwierdzenie udzielenia pomocy lub adnotacja pracownika o udzieleniu pomocy korespondencyjnej” zamieszczono nieczytelny podpis beneficjenta, co naruszało postanowienia załącznika nr 3 – wzór wniosku o udzielenie pomocy (część A i B) do ww. umowy dotacji.

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił, że każdy beneficjent był proszony o złożenie czytelnego podpisu, niestety nie zawsze taki składał. We wskazanych wnioskach beneficjenci zostaną poproszeni o poprawienie podpisów na czytelne.

- d) w trzech wnioskach¹⁴⁸ w części B1 „Udzielona pomoc” w polu „Niniejszym stwierdzam, że pomocy udzielono w rozmiarze i kwotach wskazanych w ww. polach” nie złożono podpisu koordynatora projektu, co naruszało postanowienia załącznika nr 3 – wzór wniosku o udzielenie pomocy (część A i B) do ww. umowy dotacji.

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił, że duża liczba wniosków beneficjentów (a zwłaszcza części B1) powoduje, że mogło dojść do przeoczenia podpisywania niektórych z nich. Wnioski zostaną poprawione o wymagany podpis.

- e) w czterech wnioskach¹⁴⁹ w części B1 „Udzielona pomoc” w kolumnie „Rodzaj wsparcia” dla udzielonej pomocy materialnej w formie bonów towarowych wskazano § 39 ust. 1 pkt 13 lit. a rozporządzenia w sprawie Funduszu, co było niezgodne z tym rozporządzeniem, w myśl którego pomoc rzeczowa w formie bonów towarowych jest udzielana na podstawie § 39 ust. 1 pkt 13 lit. b.

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił, że była to pomyłka pisarska OPK. Zostanie to skorygowane, a ww. osoby będą poinstruowane o konieczności prawidłowego wskazywania rodzaju pomocy.

(akta kontroli str. 272-1100, 1446-1527, 1590-1597)

19. Na podstawie wniosku z 4 kwietnia 2024 r. udzielono pomocy w formie częściowego sfinansowania kursu kroju i szycia, gdyż dokonano przelewu w wysokości 1,5 tys. zł, natomiast faktura za ten kurs opiewała na kwotę 1,55 tys. zł, którą wykazano w ww. wniosku części B1 „Udzielona pomoc”, co naruszało § 3 ust. 3 lit. c umowy dotacji z 2023 r. – wydatki na realizację przedmiotu umowy powinny być dokonywane w wysokości i w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił m.in., że przelewu dokonano w kwocie mniejszej o 0,05 tys. zł z uwagi na pomyłkę przy wprowadzaniu kwoty do systemu przelewów internetowych. Organizator kursu nie zwrócił na to uwagi, dlatego też nie dopłacono różnicy.

(akta kontroli str. 272-1100, 1531-1534, 1590-1597)

2024 r. (pomoc w łącznej kwocie 90 zł), [...] z 24 lipca 2023 r. (pomoc w formie bonu towarowego 100 zł), [...] z 27 lipca 2023 r. (pomoc w łącznej kwocie 2835 zł), [...] z 14 sierpnia 2023 r. (pomoc w zakresie aktywizacji zawodowej 200 zł), [...] z 8 maja 2023 r. (pomoc w łącznej kwocie 215 zł), [...] z 4 marca 2024 r. (pomoc w łącznej kwocie 2840 zł), [...] z 15 kwietnia 2024 r. (pomoc w łącznej kwocie 460 zł), [...] z 8 kwietnia 2024 r. (pomoc w łącznej kwocie 1980 zł) i [...] z 16 maja 2024 r. (pomoc w łącznej kwocie 140 zł).

¹⁴⁸ Wnioski: [...] z 15 kwietnia 2024 r. (pomoc w łącznej kwocie 6905 zł), [...] z 4 marca 2024 r. (pomoc w łącznej kwocie 440 zł) i [...] z 8 kwietnia 2024 r. (pomoc w łącznej kwocie 1539 zł).

¹⁴⁹ Wnioski: [...] z 19 maja 2023 r. (bony o wartości 220 zł), [...] z 19 maja 2023 r. (360 zł), [...] z 14 kwietnia 2023 r. (120 zł), [...] z 8 maja 2023 r. (80 zł).

20. Na podstawie pięciu wniosków¹⁵⁰ udzielono pomocy w formie paczek higieniczno-odzieżowych wraz z wysyłką dla osadzonych w zakładach karnych, na co wydatki nie zostały poniesione z wyodrębnionego rachunku bankowego Fundacji, o którym mowa w § 2 ust. 5 umowy dotacji z 2023 r., co naruszało § 3 ust. 4 tej umowy. Zgodnie natomiast z § 3 ust. 9 lit. g umowy, wydatki na jej przedmiot są kwalifikowalne jeżeli poniesione zostały z powyższego rachunku bankowego. W związku z powyższym wydatki w kwocie 455,25 zł należy uznać na niekwalifikowalne, które podlegają zwrotowi na rachunek bankowy Ministra.

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił m.in., że wybrany bank taką kartę mógł wyrobić tylko do konta głównego. Z tych powodów zakupy paczek robiono poprzez przełanie środków na rachunek, do którego była wydana karta. W styczniu 2025 r. fundacja zmieniła bank, aby mieć możliwość dokonywania zakupów kartą przypisaną do rachunku pomocniczego.

(akta kontroli str. 272-1100, 1497-1500, 1539-1541, 1590-1597)

21. Na podstawie wniosku z 15 marca 2023 r. udzielono beneficjentowi pomocy w formie zapewnienia schronienia najmu działki ROD [...] ¹⁵¹, co naruszało § 3 ust. 9 lit. a i b umowy dotacji z 2023 r. (wydatki na projekt są kwalifikowalne jeżeli m.in. są niezbędne dla realizacji zadania oraz racjonalne i efektywne), a także postanowienia załącznika nr 1 – oferta wykonawcy do ww. umowy dotacji, zgodnie z którym w ramach działania „Zapewnienie schronienia” Fundacja wskazała, że odbędzie się to w formie opłacenia mieszkania lub pokoju (również w tym pokoi współdzielonych, hosteli, itp. ...), przy czym w myśl art. 12 w zw. z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych¹⁵², na terenie działki, jako podstawowej jednostki przestrzennej rodzinnego ogrodu działkowego, obowiązuje m.in. zakaz zamieszkiwania.

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił m.in., że doszło do błędu w udzielaniu tej formy pomocy. Nie został należycie zweryfikowany lokal, w których beneficjent miał się schronić. Wydatek należy więc uznać za niekwalifikowany.

(akta kontroli str. 272-1100, 1524-1528, 1590-1597)

22. W wyniku badania dowodów księgowych dokumentujących koszty poniesione na zadania w ramach umowy dotacji z 2023 r. stwierdzono, że:

a) na odwrocie 69 dowodów nie wskazano dat płatności, co naruszało § 9 ust. 8 pkt 7 ww. umowy i postanowienia załącznika nr 6 – wzór opisu dokumentu finansowo-księgowego do tej umowy, a także art. 21 ustawy o rachunkowości.

Samodzielna księgowa Fundacji wyjaśniła m.in., że wskazane dowody księgowe na dzień ich sprawdzenia przez NIK nie zawierały w opisie dokumentu na jego odwrocie dat płatności. Spowodowane to było niedopatrzaniem w procesie przygotowywania dowodu księgowego. Jednak czynności związane z weryfikacją dokumentów pod względem rachunkowo-księgowym, przygotowywaniem każdorazowo opisu wszystkich dokumentów finansowych związanych z projektem, a następnie przekazywanie ich do płatności jest procesem trudnym do przewidzenia

¹⁵⁰ Wnioski: [...] z 15 marca 2024 r. (pomoc w kwocie 86,62 zł), [...] z 20 marca 2024 r. (pomoc w łącznej kwocie 88,33 zł), [...] z 27.02.2024 r. (pomoc w kwocie 86,42 zł), [...] z 18.03.2024 r. (pomoc w kwocie 99,90 zł) i [...] z 28.03.2024 r. (pomoc w kwocie 93,98 zł).

¹⁵¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹⁵² Dz. U. z 2021 r. poz. 1073.

w ścisłych ramach czasowych. Nie wyklucza to jednak przeprowadzenia weryfikacji, ponieważ opisy dokumentów są potwierdzeniem dokonywanych czynności, bez których wykonanie płatności byłoby niemożliwym do uczynienia. Pragnę również zaznaczyć, iż Fundacja prowadzi dodatkowo wewnętrzny proces organizacji dokumentów księgowych, który użytkowany jest w sposób regularny a jego przeznaczeniem jest utrzymywanie wszelkich rozliczeń specjalistów i dodatkowych dowodów w należytym porządku. Brak uzupełnionych dat zapłaty było niedopatrzeniem, aczkolwiek dzięki wymienionemu narzędziu dokładne daty płatności szeroko rozumianej dokumentacji są każdorazowo uzupełniane w momencie dokonywania płatności, przez co wprowadzenie daty zapłaty bezpośrednio na dokumencie jest procesem wyłącznie formalnym.

(akta kontroli str. 272-1100, 1462-1541, 1598-1607)

- b) na odwrocie 23 dowodów nie wskazano nadanego numeru ewidencyjnego, co naruszało postanowienia załącznika nr 6 – wzór opisu dokumentu finansowo-księgowego do umowy dotacji z 2023 r.

Samodzielna księgowa Fundacji wyjaśniła m.in. że powyższe wynikało z niedopatrzenia. Aczkolwiek do końca 2024 r. numery ewidencyjne były nadawane w terminie późniejszym, w momencie ujęcia dokumentów do ksiąg rachunkowych, przez co utrudnione było uzupełnianie numeru ewidencyjnego w momencie tworzenia opisu dowodów księgowych. Wewnętrzne narzędzie używane do ewidencjonowania wszelkich dokumentów projektowych Fundacji, w którym dane numery księgowe były uzupełniane w chwili ich nadania. Począwszy od 2025 r. wprowadzone zostaną nowe procesy umożliwiające uzupełnianie opisów dowodów w pełni już w momencie ich tworzenia.

(akta kontroli str. 272-1100, 1462-1541, 1598-1607)

- c) dwa dowody księgowe¹⁵³ nie zawierały podpisów potwierdzających dokonanie kontroli formalno-rachunkowej, co naruszało § 9 ust. 8 pkt 4 umowy dotacji z 2023 r. oraz art. 21 ustawy o rachunkowości. Ponadto zgodnie z § 9 ust. 11 w zw. z ust. 8 pkt 4 tej umowy wydatki, do których odnoszą się dokumenty nie spełniające kryteriów określonych w ust. 8 i 9, są niekwalifikowalne.

Z wyjaśnień samodzielnej księgowej Fundacji wynikało, że było to spowodowane niedopatrzeniem z jej strony. Jednak brak złożonego podpisu nie jest równoznacznym z nieprzeprowadzoną kontrolą formalno-rachunkową, jest to wyłącznie potwierdzenie tego co jest dokonywane ze wszystkimi dokumentami finansowo-księgowymi Fundacji.

(akta kontroli str. 272-1100, 1462-1465, 1598-1607)

- d) rachunek nr R/52/07/2023 na kwotę 2,5 tys. zł za usługę wsparcia OPK nie zawierał podpisu koordynatora projektu potwierdzającego dokonanie kontroli merytorycznej, co naruszało § 9 ust. 8 pkt 3 umowy dotacji z 2023 r. oraz art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Zgodnie z ww. umową powyższy wydatek jest niekwalifikowalny (§ 9 ust. 11 w zw. z ust. 8 pkt 3).

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił m.in., że ww. rachunek był skontrolowany przez niego pod względem merytorycznym, nie został złożony podpis przez omyłkę, ale każdy rachunek jest opłacany przeze koordynatora osobiście, w związku z czym

¹⁵³ F-ra 13/06/2023 na kwotę 2,0 tys. zł i r-ek R/52/07/2023 na kwotę 2,5 tys. zł.

nie mógł go opłacić nie akceptując. Czynność złożenia podpisu jest czynnością w tym zakresie czysto techniczną.

NIK nie podziela powyższych wyjaśnień, ponieważ w § 9 ust. 2 umowy dotacji z 2023 r. Fundacja zobowiązała się m.in. do kompletnego prowadzenia dokumentacji rzeczowej i księgowej, która obejmuje obowiązkowe składanie na dowodach księgowych, przez upoważnione osoby, podpisów potwierdzających dokonanie ich kontroli merytorycznej.

(akta kontroli str. 272-1100, 1462-1465, 1608-1614)

23. Pomoc w formie bonów żywnościowych o wartości 0,5 tys. zł, udzielona i wykazana we wniosku [...] ¹⁵⁴ z 3 stycznia 2024 r., została udokumentowana notą księgową 262/03/2024 z 8 marca 2024 r., w której mylnie wykazano wydanie bonów o wartości 0,2 tys. zł (mniej o 0,3 tys. zł), co naruszało postanowienia § 3 ust. 9 lit. e umowy dotacji z 2023 r.

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił, że było to spowodowane pomyłką i że opis zostanie poprawiony.

(akta kontroli str. 272-1100, 1524-1527, 1608-1614)

24. Fundacja nie prowadziła do końca 2023 r. wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych z Funduszu środków dotacji. Ponadto, mimo że Fundacja ujmowała w księgach rachunkowych koszty administracyjne dotyczące realizacji umów dotacji z 2022 r. i 2023 r., to jednak do końca 2024 r. nie prowadziła analitycznej ewidencji księgowej wydatków (kosztów) administracyjnych oddzielnie dla każdej z ww. umów ¹⁵⁵. Naruszało to § 8 ust. 9 umowy dotacji z 2022 r. i § 9 ust. 6 umowy dotacji z 2023 r.

Z wyjaśnień samodzielnej księgowej Fundacji wynikało, że:

- od 2024 r. wyodrębniona ewidencja księgowa otrzymanych z Funduszu środków jest prowadzona w sposób zgodny z umowami dotacji, natomiast w latach 2022-2023 prowadzona była wyłącznie wyodrębniona ewidencja kosztów. Było to błędem ówczesnej osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych Fundacji. Ponadto wyjaśniła, iż stanowisko samodzielnej księgowej objęła dopiero w 2024 r. i również od tego okresu jest odpowiedzialna za prowadzenie księgowości Fundacji. Błąd z lat poprzednich zostanie niezwłocznie skorygowany,
- w 2024 r. w księgach rachunkowych Fundacji nie wyodrębniono ewidencji kosztów administracyjnych dotyczących dwóch umów dotacji, podobnie jak w latach poprzednich, co było efektem nieprawidłowości w działaniu poprzedniej księgowej. Złożone kontrolerom NIK w II połowie 2024 r. wydruki z ksiąg rachunkowych dotyczące kosztów administracyjnych nie zawierały analityki kosztów. Zważając na fakt, iż sprawozdanie finansowe Fundacji za 2024 r. nie zostało zatwierdzone przez Zarząd Fundacji, zostanie to skorygowane zgodnie z obiema umowami dotacji.

(akta kontroli str. 272-1100, 1615-1640)

25. Wyodrębniona w Fundacji ewidencja księgowa kosztów pokrywanych ze środków dotacji nie była opatrzona klauzulą „Sfinansowano ze środków Funduszu Sprawiedliwości”, co było niezgodne z § 8 ust. 9 umowy dotacji z 2022 r. i § 9 ust. 6 umowy dotacji z 2023 r.

¹⁵⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip, NIK dokonała wyłączenia danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej.

¹⁵⁵ Co stanowiło utrudnienie w rozliczeniu tych kosztów przez NIK.

Samodzielna księgową Fundacji wyjaśniła m.in., że wyodrębniona ewidencja księgową przychodów oraz kosztów w latach 2022-2023 nie zawierała informacji na temat sposobu finansowania. Ewidencja z 2024 r. pierwotnie sporządzona została również w sposób błędny, aczkolwiek w wyniku kontroli NIK błąd został skorygowany. Od tego momentu ewidencja księgową Fundacji w zakresie dwóch kontrolowanych umów dotacji jest opatrzona w klauzulę „Sfinansowano ze środków Funduszu Sprawiedliwości”.

(akta kontroli str. 272-1100, 1615-1633)

26. W wyniku ww. zapytań ofertowych 1/2022 z 12 kwietnia 2022 r.¹⁵⁶ i 1/2023 z 14 marca 2023 r.¹⁵⁷ członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, w zakresie zakupu bonów towarowych (kuponów podarunkowych)¹⁵⁸, dokonał wyboru ofert wykonawcy, które nie spełniały warunków określonych przez Fundację. Fundacja wskazała bowiem, że każdy bon musiał być oznaczony zakazem sprzedaży wyrobów tytoniowych i alkoholowych na podstawie bonu, a wykonawca zaoferował bony towarowe (kupony podarunkowe), na podstawie których możliwy był zakup m.in. wyrobów tytoniowych i alkoholowych. W związku z powyższym, oferta w tym zakresie powinna zostać przez Fundację odrzucona.

(akta kontroli str. 2225-2314)

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił m.in., że dostawca bonów był jedynym oferentem, który złożył oferty. Podczas analizy ofert nie zauważono, aby oferent wskazał, że za bony towarowe można zakupić alkohol czy też wyroby tytoniowe. W zapytaniach ofertowych było wyraźnie wskazane, że taki zakaz musi obowiązywać zarówno do bonów żywnościowych i towarowych. Skoro oferent nie wskazał w ofercie, że nie będzie się stosował do takiego zakazu, to Fundacja nie przypuszczała, że podczas realizacji tych umów może dojść do sytuacji, w której beneficjent może zakupić alkohol czy wyroby tytoniowe. W ocenie Fundacji takie działanie jest nienależytym wykonaniem umowy przez dostawcę bonów.

(akta kontroli str. 2493-2499)

NIK nie podziela ww. stanowiska w zakresie nienależytego wykonania umowy przez wykonawcę, bowiem w złożonych ofertach wykonawca jednoznacznie wskazał, że „szerokość asortymentu dostępnego w punktach honorujących Kupony Podarunkowe Pass – jest praktycznie nieograniczona”, a pomimo tego, Koordynator w protokołach z postępowań dotyczących ww. zapytań stwierdził, że oferty spełniały warunki uczestnictwa w postępowaniu i dokonał wyboru tych ofert.

Doradca ds. Kluczowych Klientów dostawcy bonów wskazał, że kupony podarunkowe jako znak legitymacyjny honorowany w sieci akceptacji może być przedmiotem transakcji zakupu szerokiej gamy produktów w tym wyrobów tytoniowych i alkoholowych. Kupony żywieniowe służące do nabywania określonej kategorii produktów (posiłki) i posiadają oznaczenia i zapisy nie tylko w Regulaminie, ale także na samym Kuponie – tj. iż służą nabywaniu posiłków. Natomiast Kupony podarunkowe nie posiada tego rodzaju zapisów.

(akta kontroli str. 2500-2506)

27. W wyniku zapytań ofertowych 1/2022 z 12 kwietnia 2022 r. i 1/2023 z 14 marca 2023 r. dokonano zakupu bonów towarowych (kuponów podarunkowych), na

¹⁵⁶ W ramach umowy dotacji z 2022 r.

¹⁵⁷ W ramach umowy dotacji z 2023 r.

¹⁵⁸ W latach 2022-2024, w wyniku rozstrzygnięcia postępowań w formie ww. zapytań ofertowych, Fundacja dokonała wydatków na zakup ww. bonów towarowych (kuponów podarunkowych) w łącznej kwocie 67,5 tys. zł, z tego z tytułu realizacji umowy dotacji z 2022 r. – 45 tys. zł i umowy dotacji z 2023 r. – 22,5 tys. zł.

podstawie których beneficjenci mogli dokonać zakupu szerszej gamy produktów niż określona w ofertach złożonych przez Fundację na konkursy, w wyniku których zawarto umowy dotacji z 2022 r.¹⁵⁹ i 2023 r.¹⁶⁰ (m.in. wyrobów tytoniowych i alkoholowych).

(akta kontroli str. 2225-2314)

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił m.in., że Fundacja ogłaszając zapytanie na bony towarowe, kierowała się koniecznością zapewnienia beneficjentom zakupu odzieży, chemii i kosmetyków, w związku z czym nie zakładała, że dostawca bonów dopuści do sytuacji, w której umożliwi zakup szerszego asortymentu produktów, niż te określone w zapytaniu ofertowym.

(akta kontroli str. 2493-2499)

NIK nie podziela ww. stanowiska, bowiem podobnie jak stwierdzono w przypadku nieprawidłowości opisanej powyżej, to zamawiający na podstawie oferty wykonawcy potwierdził, że spełniała ona warunki uczestnictwa w postępowaniu i dokonał jej wyboru.

W latach 2022-2024 Fundacja dokonała wydatków na zakup ww. bonów towarowych (kuponów podarunkowych) w łącznej kwocie 67,5 tys. zł, z tego z tytułu realizacji umowy dotacji z 2022 r. – 45,0 tys. zł i umowy dotacji z 2023 r. – 22,5 tys. zł. W związku z nieprawidłowościami, powyższe wydatki należy uznać za niekwalifikowalne i podlegające zwrotowi.

(akta kontroli str. 2360)

28. Fundacja po terminach określonych w § 11 ust. 1 umowy dotacji z 2022 r. i § 12 ust. 1 umowy dotacji z 2023 r. (po 15 stycznia roku następującego po roku, na który przyznano rok) dokonała zwrotów niewykorzystanych dotacji:

- a) w przypadku umowy dotacji z 2022 r.:
 - w wysokości 78,0 tys. zł (otrzymanych w ramach dotacji na 2022 r.) dniu 20 stycznia 2023 r., tj. cztery dni po terminie¹⁶¹,
 - w wysokości 32,9 tys. zł (otrzymanych na 2023 r.) w dniu 28 marca 2024 r., tj. 73 dni po terminie,
 - w wysokości 119,4 tys. zł (otrzymanych na 2024 r.) w dniu 16 stycznia 2025 r., tj. jeden dzień po terminie,
- b) w przypadku umowy dotacji z 2023 r.:
 - w wysokości 10,0 tys. zł (otrzymanych na 2023 r.) w dniu 24 stycznia 2024 r., tj. dziewięć dni po terminie,
 - w wysokości 16,5 tys. zł (otrzymanych na 2024 r.) w dniu 16 stycznia 2025 r., tj. jeden dzień po terminie.

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił m.in., że niezwrócenie kwot niewykorzystanych dotacji w terminie do 15 stycznia kolejnego roku po roku, za który dokonano rozliczenia, wynikało ze zwykłego przeoczenia (natłok obowiązków przy sporządzaniu sprawozdań za II półrocze danego roku

¹⁵⁹ W ramach CXXIX konkursu, w ofercie na „pokrywanie kosztów zakupu odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej”, jako szczegółowy opis wraz z uzasadnieniem dla ponoszonych kosztów wskazano m.in.: bony żywnościowe i towarowe oraz, że oferent będzie wydawał bony z oznaczeniem zakazu sprzedaży za nie alkoholu i wyrobów tytoniowych.

¹⁶⁰ W ramach XIII konkursu, w ofercie na „pokrywanie kosztów związanych z organizacją pomocy rzeczowej w formie odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej lub bonów towarowych”, jako szczegółowy opis wraz z uzasadnieniem dla ponoszonych kosztów wskazano m.in.: bony towarowe, podobnie jak żywnościowe mają umożliwić beneficjentowi zakup podstawowej odzieży po opuszczeniu jednostki penitencjarnej, zwłaszcza w okresie jesienno-zimowym.

¹⁶¹ 15 stycznia 2023 r. przypadł w sobotę.

projektowego powodowało, że o konieczności przelania z powrotem dotacji do Ministerstwa się zapominało), za wyjątkiem 2024 r. Opóźnienie w płatności za ten rok (dla umowy dotacji z 2022 r.) wynikało z braku informacji o przyczynach nie zawierania z Fundacją umowy finansowej na 2024 r., a tym samym prawie pół rocznym opóźnieniem w przekazaniu środków na realizację działań. Środki Fundacja zatrzymała na wypadek, gdyby zespół projektowy zgłaszał nagle jakieś roszczenia, na które Fundacja nie miałaby środków z uwagi na opóźnienia po stronie Ministerstwa. Ponadto wyjaśnił, że zawsze w przypadku opóźnień w zwrotach dotacji Fundacja naliczała i przekazywała Ministerstwu odsetki.

(akta kontroli str. 31-1100, 2138-2181)

29. Stwierdzono, że:

- I) w ramach rozliczenia dotacji otrzymanych na podstawie umowy dotacji z 2022 r.:
 - Fundacja zwróciła Ministrowi, z powodu niewykorzystania dotacji otrzymanej na dany rok budżetowy:
 - a) na 2022 r.: 20 stycznia 2023 r. kwotę 78,0 tys. zł, zamiast 78,2 tys. zł,
 - b) na 2023 r.: 28 marca 2024 r. kwotę 33,0 zł, zamiast 32,9 tys. zł,
 - c) na 2024 r.: 20 stycznia 2025 r. kwotę 119,9 tys. zł, zamiast 119,4 tys. zł,
 - w efekcie działań Ministra, w wyniku których uznano część wydatków Fundacji za niekwalifikowalne, co skutkowało określeniem dla Fundacji dodatkowej kwoty dotacji do zwrotu (ustalonej po korekcie wydatków kwalifikowalnych i korekcie kosztów administracyjnych) Fundacja:
 - a) zwróciła Ministrowi 5,0 tys. zł, zamiast 5,5 tys. zł (dotyczy dotacji na 2022 r.),
 - b) nie zwróciła Ministrowi 8,3 tys. (dotyczy dotacji na 2023 r.),
 - c) nie zwróciła Ministrowi 34,6 tys. zł (dotyczy dotacji na 2024 r.),
- II) w ramach rozliczenia dotacji otrzymanych na podstawie umowy dotacji z 2023 r.:
 - Fundacja zwróciła Ministrowi, z powodu niewykorzystania dotacji otrzymanej na dany rok budżetowy:
 - a) na 2023 r.: 24 stycznia 2024 r. kwotę 10,0 tys. zł, zamiast 10,3 tys. zł,
 - b) na 2024 r.: 16 stycznia 2025 r. kwotę 20,0 tys. zł, zamiast 16,5 tys. zł,
 - w efekcie działań Ministra, w wyniku których uznano część wydatków Fundacji za niekwalifikowalne, co skutkowało określeniem dla Fundacji dodatkowej kwoty dotacji do zwrotu (ustalonej po korekcie wydatków kwalifikowalnych i korekcie kosztów administracyjnych) Fundacja:
 - a) nie zwróciła Ministrowi 2,6 tys. zł (dotyczy dotacji na 2023 r.),
 - b) nie zwróciła Ministrowi 10,6 tys. zł (dotyczy dotacji na 2024 r.).

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił, że w toku realizacji działań projektowych dochodziło bardzo często do dokonywania jakiś wydatków, które później nie mogły być uznane za kwalifikowalne albo do zwrotów wydatków. Sytuacje te zaniżyły lub zawyżyły stan konta na koniec projektu. Każdy zwrot dokonywany na koniec danego roku projektowego wykonywany był w kwocie jaką Fundacja dysponowała na danym rachunku projektowym, mając świadomość, że wszelkie braki w tym zakresie będzie musiała dopłacić z odsetkami. Tak też się działo. Obecnie Fundacja uzyskuje pożyczkę (umowa podpisana 14 lutego 2025 r.) na spłatę należności wobec Ministerstwa i wszelkie zobowiązania w tym zakresie planuje uregulować do 21 lutego 2025 r.

(akta kontroli str. 31-1100, 2138-2181)

30. Część środków dotacji w wysokości 6,9 tys. zł na realizację zadań w 2024 r., otrzymanych 23 stycznia 2024 r. (ogółem 87,5 tys. zł – I transza na 2024 r.) w ramach umowy dotacji z 2023 r., Fundacja przeznaczyła na dokonanie 24 stycznia 2024 r. zwrotu dotacji niewykorzystanej na wykonanie zadań w 2023 r. Saldo zamknięcia na wyodrębnionym przez Fundację rachunku bankowym ww. dotacji na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosiło bowiem 3,4 tys. zł, a zwrot

24 stycznia 2024 r. dotacji niewykorzystanej w 2023 r. wyniósł 10,3 tys. zł (3,4 tys. zł dodać 6,9 tys. zł). Stanowiło to naruszenie § 3 ust. 1 umowy dotacji z 2023 r., zgodnie z którym Fundacja zobowiązała się do wykorzystania dotacji wyłącznie na realizację przedmiotu umowy, zgodnie z niniejszą umową i przedstawioną ofertą.

W związku z nieprawidłowościami, powyższe wydatki należy uznać za niekwalifikowalne i podlegające zwrotowi.

Z wyjaśnień członka Zarządu Fundacji, koordynatora projektu, wynikało, że zwrot kwoty 6,9 tys. zł z dotacji otrzymanej na 2024 r. był pomyłką. Ministerstwo zwróciło tę kwotę na konto Fundacji, wzywając jednocześnie do zapłaty brakującej kwoty zwrotu dotacji. Fundacja spłaciła tę należność wraz z odsetkami w lutym 2025 r.

(akta kontroli str. 272-471, 561-1100, 2158-2181)

31. Fundacja nie przeprowadziła w IV kwartale 2024 r. dwóch zewnętrznych ewaluacji skuteczności realizacji zadań w ramach umów dotacji z 2022 r. i 2023 r., do czego była zobowiązana § 10 ust. 12 umowy dotacji z 2022 r. i § 11 ust. 13 umowy dotacji z 2023 r.

Członek Zarządu Fundacji, koordynator projektu, wyjaśnił m.in., że ewaluacje za 2024 r. nie zostały wykonane z uwagi na duży natłok spraw związanych z prowadzonymi kontrolami NIK i KAS, co przy jednoczesnym prowadzeniu 11 ośrodków pomocowych, sprawozdawczości wobec Ministerstwa, powoduje brak wystarczających sił przerobowych do realizacji wszystkich obowiązków terminowo. Jednakże jest to utrudnienie tymczasowe i nie będzie wpływało na kolejny rok w zakresie przygotowania ewaluacji w terminie określonym w umowach dotacji.

(akta kontroli str. 2526-2533)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następującą uwagę i wnioski:

Uwaga Zakupione przez Fundację z środków z dotacji¹⁶² bony towarowe (kupony podarunkowe) za kwotę ogółem 67,5 tys. zł, umożliwiały nabycie przez beneficjentów szerokiej gamy produktów, w tym również wyrobów tytoniowych i alkoholowych. W związku z tym, dotacja mogła być przeznaczona na inne cele niż realizacja przedmiotu umów.

- Wnioski
1. Dokonywanie płatności na rzecz OPK tylko za dyżury pełnione w dni określone w umowie dotacji z 2022 r.
 2. Bieżące i kompletne prowadzenie dokumentacji dotyczącej udzielonej pomocy ze środków Funduszu.
 3. Udzielanie pomocy prawnej beneficjentom po uzyskaniu stosownych zgód i sporządzeniu wymaganych dokumentów.
 4. Udzielanie pomocy prawnej wyłącznie osobom uprawnionym i w sprawach, których dotyczy wnioski o udzielenie pomocy.
 5. Dokonywanie wydatków na realizację przedmiotu umów dotacji w wysokości i w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

¹⁶² Na podstawie umów dotacji z 2022 r. i 2023 r.

6. Dokonywanie wydatków z tytułu dopłat do czynszu na warunkach określonych w ofercie.
7. Ponoszenie wydatków na pomoc dla beneficjentów wyłącznie z wyodrębnionego rachunku bankowego Fundacji, dedykowanego dotacji z Funduszu.
8. Dokonywanie wyboru ofert spełniających warunki określone w zapytaniach ofertowych.
9. Wskazywanie dat płatności oraz nadanych numerów ewidencyjnych na odwrocie wszystkich dowodów księgowych dokumentujących udzielenie pomocy oraz zamieszczanie na wszystkich dowodach księgowych wymaganych podpisów.
10. Prowadzenie ewidencji kosztów administracyjnych w sposób zapewniający jednoznaczne ich powiązanie z realizowanymi umowami dotacji.
11. Zapewnienie terminowego dokonywania zwrotów niewykorzystanych dotacji i w prawidłowych kwotach oraz niedokonywania takich zwrotów ze środków otrzymanych na udzielanie pomocy w kolejnym roku budżetowym.
12. Niezwłoczne przeprowadzenie dwóch zewnętrznych ewaluacji skuteczności realizacji zadań w 2024 r. w ramach umów dotacji z 2022 r. i 2023 r.
13. Złożenie Ministrowi korekt sprawozdań oraz zwrot środków dotacji na zasadach określonych w umowach dotacji z 2022 r. i 2023 r., w zakresie wykazanych w wystąpieniu pokontrolnym wydatków, które nie spełniają warunków kwalifikowalności określonych w ww. umowach.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwagi
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 24 marca 2025 r.

Kontrolerzy
Dariusz Jurczuk
doradca ekonomiczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Dyrektor
Z up.
p.o. Wicedyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli

w Gdańsku

Maria Mieszalska

/podpis/

Krystian Kułaga
doradca ekonomiczny

/podpis/